

Biblioteca publică de drept

Cadrul legislativ normativ al protecției mediului Republica Moldova

e-bibliografie

(Green agenda)

BIBLIOTECA PUBLICĂ DE DREPT

**Cadrul legislativ normativ al protecției mediului
a Republicii Moldova (*Green agenda*)**

E-BIBLIOGRAFIE

Chișinău, 2023

Legislația mediului

este un domeniu foarte vast, care cuprinde un spectru larg de acte legislative –

*Legi ale Republicii Moldova;
Hotărâri, Regulamente, Dispoziții, Ordonanțe ale Guvernului;
Ordine emise de diferite autorități responsabile.*

Bibliografia include cele mai relevante și importante acte normative în domeniul protecției mediului, în forma lor actualizată.

Semnarea Acordului de Asociere cu UE a deschis pentru Republica Moldova o nouă etapă în perfecționarea și actualizarea cadrului legal de mediu, urmărind scopul transpunerii legislației europene în spațiul juridic național în realizarea activităților de protecție a mediului și asigurarea utilizării raționale a resurselor naturale.

Agenda 2030 reprezintă un angajament ambițios pentru Republica Moldova în abordarea celor mai presante provocări - economice, sociale și de mediu. Protecția mediului în contextul Dezvoltării durabile înseamnă aplicarea legislației de mediu, inclusiv a măsurilor de adaptare la schimbările climatice, în conformitate cu politicile și strategiile de dezvoltare a țării.

În contextul dezvoltării durabile, este foarte important de a cunoaște și de a respecta reglementările legale privind protecția mediului și aplicarea mai eficientă a legislației relevante în procesul de soluționare a problemelor concrete cu caracter ecologic.

Prezenta bibliografie conține o sinteză a legislației actuale a Republicii Moldova în domeniul protecției mediului și include următoarele compartimente: *Strategii ale politicii de mediu a Republicii Moldova; Protecția resurselor de apă; Protecția aerului atmosferic; Protecția resurselor funciare; Strategia în domeniul biodiversității; Protecția lumii vegetale; Protecția lumii animale; Rezervații naturale și științifice; Ecologie; Gestionarea deșeurilor; Controlul calității mediului în ecosistemele antropizate urban; Cadrul instituțional.*

În lucrare sunt incluse 166 de documente legislative actualizate, cu toate modificările incluse până la data de 14 decembrie 2023. Toate actele legislative pot fi descărcate pentru vizualizare online. Paginile *web* din care s-au extras sursele sunt menționate cu data accesării lor.

Indexul pe subiecte reflectă tematica documentelor incluse și constituie o cheie suplimentară de acces, care oferă posibilitatea de a identifica și a regăsi ușor informația necesară. Cuprinde toate cuvintele-cheie, aranjate în ordine alfabetică cu referire la numărul de rând al descrierilor bibliografice a documentului în cauză din compartimentul bibliografic.

Bibliografia este destinată specialiștilor din domeniul protecției mediului, funcționarilor administrației publice, studenților, tuturor celor interesați de protecția mediului în Republica Moldova.

CUPRINS

I. Strategii ale politicii de mediu a Republicii Moldova 4

II. Protecția resurselor de apă 7
 Supravegherea și controlul calității apelor naturale..... 9

III. Protecția aerului atmosferic 11
 Controlul calității aerului. Poluarea atmosferică..... 12

IV. Protecția resurselor funciare 14
 Protecția solului 16
 Protecția subsolului 18
 Utilizarea zăcămintelor minerale și controlul geologic..... 20

V. Strategia în domeniul biodiversității 21

VI. Protecția lumii vegetale 22
 Protecția pădurilor și a vegetației forestiere 23

VII. Protecția lumii animale 25
 Protecția resurselor cinegetice și piscicole 27

VIII. Rezervații naturale și științifice 28

IX. Ecologie. Securitate ecologică 31
 Agricultură Ecologică 33

X. Gestionarea deșeurilor 34
 Monitorizarea regimului deșeurilor din sectorul gospodăresc, public și industrial 36
 Monitorizarea deșeurilor periculoase și a substanțelor chimice 37

XI. Controlul calității mediului în ecosistemele antropizate urban 41

XII. Cadrul instituțional 45

XIII. Index pe subiecte 48

I. Strategii ale politicii de mediu a Republicii Moldova

1. **Constituția Republicii Moldova. Art. 37 : Dreptul la un mediu înconjurător sănătos** // Monitorul Oficial al Rep. Moldova. – 1994. – 27 aug. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <http://index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=363979>. – Accesat : 17.11.2023.

Art. 37 din *Constituția Republicii Moldova* stabilește că : 1) fiecare om are dreptul la un mediu neprimejdios din punct de vedere ecologic pentru viață și sănătate, precum și la produse alimentare și obiecte de uz casnic inofensive; 2) statul garantează fiecărui om dreptul la accesul liber și la răspândirea informațiilor veridice privitoare la starea mediului natural, la condițiile de viață și de muncă, la calitatea produselor alimentare și a obiectelor de uz casnic; 3) tănuirea sau falsificarea informațiilor despre factorii care sânt în detrimentul sănătății oamenilor se interzice prin Lege; 4) persoanele fizice și juridice răspund pentru daunele pricinuite sănătății și avutului unei persoane ca urmare a unor contravenții ecologice. Art. 59 din *Constituția Republicii Moldova* stabilește - fiecare cetățean are obligație să protejeze mediul natural.

2. **Concepția politicii de mediu a Republicii Moldova** : Hotărârea Parlamentului Rep. Moldova nr 605 din 02 noiem. 2001 // Monitorul Oficial al RM . – 2001. – Nr 9-10. – 15 ian. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/4wd3rvrp>. – Accesat : 17.11.2023.

Hotărârea Parlamentului prevede aplicarea principiilor *conomie prin ecologie și cost-beneficiu*, inclusiv : elaborarea unor planuri de acțiuni sectoriale, ținându-se cont de prevederile strategice ale documentelor naționale în domeniu; respectarea principiului intersectorial în procesul emiterii de decizii în domeniul mediului și resurselor naturale; integrarea cerințelor ecologice în strategiile de dezvoltare a sectoarelor economiei naționale; ameliorarea stării mediului pentru asigurarea sănătății populației.

3. **Evaluarea impactului asupra mediului** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr 86 din 29 mai 2014 // Monitorul Oficial. – 2014. – Nr 174-177 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <http://lex.justice.md/md/353608/>. – Accesat : 17.11.2023.

Scopul prezentei legi este instituirea unui cadru juridic de funcționare a mecanismului de evaluare a impactului asupra mediului al unor proiecte publice și private sau al unor genuri de activitate planificate, pentru asigurarea prevenirii sau minimizării, la etapele inițiale, a impactului negativ asupra mediului și sănătății populației.

4. **Evaluarea strategică de mediu** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 11 din 02 mar. 2017 // Monitorul Oficial. – 2017. – Nr.109-118/155 din 07 apr. 2017 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/5bv7yy6r>. – Accesat : 17.11.2023.

Obiectul evaluării strategice de mediu sânt proiectele planurilor și programelor elaborate la nivel național și local, care pot avea un impact semnificativ asupra mediului în Republica Moldova. Scopul este instituirea unui cadru juridic privind efectuarea evaluării strategice de mediu în vederea asigurării unui nivel înalt de protecție a mediului, a prevenirii sau diminuării efectelor negative ale unor planuri și programe asupra mediului, inclusiv asupra sănătății populației.

5. **Protecția mediului înconjurător** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 1515-XII din 16 iunie 1993 // Monitorul Oficial. – 1993. – Nr 10 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/bddhyzd9>. – Accesat : 17.11.2023.

Scopul *Legii* este instituirea cadrului juridic de bază pentru elaborarea actelor normative speciale și instrucțiunilor în probleme aparținând domeniului protecției mediului. Protecția mediului înconjurător constituie o prioritate națională, care vizează în mod direct condițiile de viață și sănătatea populației, realizarea intereselor economice și social-umane, precum și capacitățile de dezvoltare durabilă a societății pe viitor.

6. **Planul de gestionare a districtului bazinului hidrografic Dunărea-Prut și Marea Neagră, Ciclul II (2023-2028)** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 444 din 29 iun. 2022 // Monitorul Oficial al RM. – 2022. – Nr 257-263. – 12aug. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/mtsucr5t>. – Accesat : 17.11.2023.

Hotărârea va asigura continuitatea obiectivului general al *Strategiei de mediu pentru anii 2014-2023* și al *Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia*, care rezidă în crearea unui sistem eficient de management de mediu, care să contribuie la creșterea calității factorilor de mediu și să asigure populației dreptul la un mediu natural curat, sănătos și durabil.

7. **Planul de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 814 din 17 oct. 2017 // Monitorul Oficial al RM. – 2017. – Nr 371-382. – 27 oct. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/2py7dt9c>. – Accesat : 17.11.2023.

Planul de gestionare a fost elaborat pentru districtul bazinului hidrografic Nistru, care face parte din bazinul hidrografic al Mării Negre. Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, prin intermediul *Agenției Apele Moldovei* a asigurat monitorizarea implementării Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru pentru realizarea *Programului de măsuri pentru implementarea Planului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Nistru pentru perioada 2017-2022*.

8. **Regulamentul privind antrenarea publicului în elaborarea și adoptarea deciziilor de mediu** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 72 din 25 ian. 2000 // Monitorul Oficial al RM . – 2000. – Nr 12-13. – 03 feb. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/2knkt9r5>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul este un actul social prin care, conform drepturilor și intereselor acordate, i se asigură dreptul și accesul la luarea deciziilor, la exprimarea opiniilor cu privire la adoptarea și realizarea proiectelor de acte legislative și a documentației de proiect privind obiectele și activitățile economice preconizate, ce influențează sau pot influența starea mediului înconjurător.

9. **Strategia de mediu pentru anii 2014-2023 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia** : Hotărârea Guvernului nr. 301 din 24 apr. 2014 // Monitorul Oficial. – 2014. – Nr 104-109/328. – 6 mai Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/466rct3>. – Accesat : 17.11.2023.

Viziunea *Strategiei* are drept premisă reforma implementată în sectorul protecției mediului și funcționarea unui sistem instituțional, administrativ și de management de mediu ajustat la rigorile Uniunii Europene, care să asigure durabilitatea mediului și creșterea calității factorilor de mediu. Scopul *Strategiei* este de a garanta populației Republicii Moldova dreptul la un mediu durabil nepoluat și sănătos, în armonie cu dezvoltarea economică și bunăstarea socială.

II. Protecția resurselor de apă

10. **Codul apelor Republicii Moldova** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 272 din 23 dec. 2011 // Monitorul Oficial. – 2011. – Nr 81 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=23002&lang=ro. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Lege* creează cadrul legal necesar gestionării, protecției și folosinței apelor. *Codul apelor* reglementează folosirea și protecția fondului acvatic, inclusiv : obiectivele acvatice; evidența de stat, beneficiarii, drepturile și obligațiile lor; atribuirea și autorizarea; proprietatea; administrarea și controlul; regulile de construire a întreprinderilor în apropierea apelor; soluționarea litigiilor; protecția apelor împotriva poluării, impurificării și epuizării; prevenirea și lichidarea efectelor distructive; răspunderea pentru încălcarea legislației apelor.
11. **Programul Național pentru implementarea „Protocolului privind Apa și Sănătatea în Republica Moldova pentru anii 2016-2025”** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 1063 din 16 sep. 2016 // Monitorul Oficial al RM. – Nr 314. – 20 sep. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/d252s276>. – Accesat : 17.11.2023.

Programul stabilește acțiunile strategice pe termen mediu și lung pentru realizarea indicatorilor-țintă în conformitate cu obligațiile Republicii Moldova la *Protocolul privind Apa și Sănătatea până în anul 2025* prin stabilirea și atingerea indicatorilor-țintă naționali, prin implementarea măsurilor adecvate pentru prevenirea bolilor asociate apei, prin asigurarea calității apei potabile și a unui management mai eficient și durabil al resurselor de apă.
12. **Strategia de Alimentare cu Apă și Sanitație (2014-2030)** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 199 din 20 mar. 2014 // Monitorul Oficial al RM. – 2014. – Nr 72-77. – 28 mar. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/nhfm3c3m>. – Accesat : 17.11.2023.

Republica Moldova, aflată în proces de negociere a Acordului de Asociere la Uniunea Europeană (UE), și-a asumat o serie de angajamente în mai multe domenii pe baza alinierii legislației și standardelor naționale la legislația și standardele comunitare. Prezenta Strategie plasează serviciile publice de alimentare cu apă și sanitație în sfera activităților de interes economic general, așa cum sânt ele definite în Carta Verde a UE și încearcă să alinieze aceste servicii la conceptul european.
13. **Modul de elaborare și aprobare a schemelor de utilizare în complex și protecție a apelor** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 747 din 03 noiem. 1995 // Monitorul Oficial al RM . – 1996. – Nr 14-15. – 07 mar. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=296744>. – Accesat : 17.11.2023.

Hotărâre în scopul determinării direcțiilor prioritare de dezvoltare a gospodăriei apelor, realizării altor măsuri în vederea satisfacerii în perspectivă a cerințelor de apă ale populației și economiei naționale, precum și a protecției apelor și preîntâmpinării acțiunii lor dăunătoare și conform *Codului apelor*.

14. **Regulament cu privire la cerințele de calitate a mediului pentru apele de suprafață** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 890 din 12 noiembrie 2013 // Monitorul Oficial al RM. – 2013. – Nr 262-267. – 22 noiembrie ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/fhs47mt9>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul stabilește cerințele de calitate a mediului pentru apele de suprafață și modul de clasificare a apelor de suprafață în clase de calitate.

15. **Regulament de organizare și funcționare a Comisiei hidrotehnice interguvernamentale pentru aplicarea Acordului între Guvernul Rep. Moldova și Guvernul României privind cooperarea pentru protecția și utilizarea durabilă a apelor Prutului și Dunării** : Acord bilateral din 06 dec. 2011 // Monitorul Oficial al RM. – 2019. – 296-301/1581 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/4epprx4r>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul coordonează activitatea privind implementarea *Directivei europene de inundații* și armonizarea planurilor de management al riscului la inundații.

16. **Regulamentul Cadastrului de stat al apelor, format de Sistemul informațional automatizat „Cadastrul de stat al apelor”** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 185 din 23 mar. 2022 // Monitorul Oficial al RM . – 2022. – Nr 118. – 20 apr. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=130967&lang=ro. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul stabilește modalitatea de ținere a resursei informaționale, inclusiv regulile de înregistrare, actualizare și radiere a datelor despre resursele de apă din Republica Moldova, pentru formarea Cadastrului de stat al apelor, precum și procedura de furnizare și publicare a informației conținute în Sistemul informațional automatizat „Cadastrul de stat al apelor”.

17. **Regulamentul privind monitorizarea și evidența sistematică a stării apelor de suprafață și a apelor subterane** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 932 din 20.11.2013 // Monitorul Oficial al RM. – 2013. – Nr 276-280/1038. – 29 noiembrie ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/mraaasfe>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul stabilește un sistem complex multianual de evaluare cantitativă și calitativă a apelor de suprafață și ale celor subterane prin utilizarea procedurilor și măsurilor tehnice de prelevare a probelor, analiză și sinteză, în scopul gestionării și valorificării durabile a resurselor acvatice.

Supravegherea și controlul calității apelor naturale

18. **Calitatea apei potabile** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 182 din 19 dec. 2019 // Monitorul Oficial al RM. – 2020. – Nr 1-2/2. – 30 ian. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/5t3u4dt3>. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Lege* stabilește cadrul legal privind calitatea apei potabile, precum și măsurile din partea autorităților responsabile pentru asigurarea conformității calității apei potabile. Scopul - asigurarea durabilă a conformității calității apei potabile prin crearea unui cadru legal flexibil și transparent, precum și prin promovarea unui management adecvat al riscurilor.

19. **Serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 303 din 13 dec. 2013 // Monitorul Oficial. – 2013. – Nr 60-65 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=135893&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Scopul prezentei *Legi* este crearea cadrului legal pentru înființarea, organizarea, administrarea, reglementarea și monitorizarea funcționării serviciului public de alimentare cu apă potabilă, tehnologică, de canalizare și de epurare a apelor uzate menajere și industriale în condiții de accesibilitate, disponibilitate, fiabilitate, continuitate, competitivitate, transparență, cu respectarea normelor de calitate, de securitate și de protecție a mediului.

20. **Regulamentul cu privire la cerințele de calitate a apelor subterane** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 931 din 20.11.2013// Monitorul Oficial al RM. – 2013. – Nr 276-280. – 29 noiem. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/2j973bbr>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul stabilește atât cerințele de calitate a apelor subterane, cât și normele privind starea apelor subterane, obiectivele de gestionare ale acestora, precum și normele privind modul de folosință și protecție a apelor subterane împotriva efectelor oricărui tip de poluare.

21. **Regulamentul privind monitorizarea și evidența sistematică a stării apelor de suprafață și a apelor subterane** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 932 din 20.11.2013 // Monitorul Oficial al RM. – 2013. – Nr 276-280/1038. – 29 noiem. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/mraaasfe>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul stabilește un sistem complex multianual de evaluare cantitativă și calitativă a apelor de suprafață și ale celor subterane prin utilizarea procedurilor și măsurilor tehnice de prelevare a probelor, analiză și sinteză, în scopul gestionării și valorificării durabile a resurselor acvatice.

22. **Regulamentul privind condițiile de deversare a apelor uzate în corpurile de apă** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 802 din 9 oct. 2013 // Monitorul Oficial al RM. – 2013. – nr 243-247. – 01 noiem. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/499uuzf9>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul are drept scop reglementarea condițiilor de deversare, de introducere a substanțelor specifice într-un corp de apă de suprafață, într-un corp de apă subterană sau în terenurile fondului de apă.

23. **Regulamentul privind prevenirea poluării apelor din activități agricole** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 836 din 29 oct. 2013 // Monitorul Oficial al RM. – 2013. – Nr 243-247. – 01 noiem. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/mv3w2eta>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul stabilește modul de identificare a apelor poluate din activități agricole, precum și de identificare și delimitare a zonelor vulnerabile. Regulamentul prevede elaborarea unui program de acțiuni pentru prevenirea poluării apelor din activități agricole și a unor coduri de bune practici agricole.

24. **Regulamentul privind zonele de protecție sanitară a prizelor de apă** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 949 din 25.11.2013 // Monitorul Oficial al RM. – 2013.- Nr.276-280/1038. – 29 noiem. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/kw548k4e>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul stabilește un sistem complex multianual de evaluare cantitativă și calitativă a apelor de suprafață și ale celor subterane prin utilizarea procedurilor și măsurilor tehnice de prelevare a probelor, analiză și sinteză, în scopul gestionării și valorificării durabile a resurselor acvatice

25. **Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al apelor minerale naturale, potabile și băuturilor nealcoolice îmbuteliate”** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 934 din 15.aug. 2007 // Monitorul Oficial al RM. – 2007. – Nr. 131-135/970. – 24 aug. Idem [Resursă electronică]. – <https://tinyurl.com/5n6tppa>. – Accesat : 17.11.2023.

Obiectivul *Hotărârii* este intensificarea controlului asupra calității apelor minerale naturale, potabile și băuturilor nealcoolice îmbuteliate.

26. **Codul de bune practici agricole privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați** : Ordinul Ministerului mediului nr.160 din 27 iul. 2020 [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/mvav54z5>. – Accesat : 17.11.2023.

Codul conține prevederi referitoare la : perioadele în care aplicarea fertilizanților în sol este contraindicată; particularitățile aplicării în sol a îngrășămintelor pe terenurile cu pantă abruptă; modul de aplicare în sol a îngrășămintelor pe terenurile saturate cu apă, inundate, înghețate sau acoperite cu zăpadă; condițiile pentru aplicarea în sol a îngrășămintelor în apropierea cursurilor de apă etc.

III. Protecția aerului atmosferic

27. **Codul aerian al Republicii Moldova** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 301 din 21 dec. 2017 // Monitorul Oficial. – 2018. – Nr.95-104/189 din 23 mar. 2018 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://bibliotecapublicadrept.files.wordpress.com/2023/10/c-o-d-u-l-aerian-al-republicii-moldova.pdf>. – Accesat : 17.11.2023.

În sensul prezentului *Cod*, protecția mediului reunește toate activitățile ce au ca scop reducerea impactului aviației civile asupra mediului, datorat zgomotului produs de aeronavele civile, emisiilor motoarelor de aviație, substanțelor folosite în cadrul activităților aeronautice civile și reziduurilor rezultate în urma desfășurării acestor activități.

28. **Protecția aerului atmosferic** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 1422-XIII din 17 dec. 97 // Monitorul Oficial al R.Moldova. – 1998. – Nr 44-46. – 21 mai ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://bibliotecapublicadrept.files.wordpress.com/2023/10/1-e-g-e-privind-protectia-aerului-atmosferic.pdf>. – Accesat : 17.11.2023.

Legea are drept obiective păstrarea purității și ameliorarea calității aerului atmosferic – component al mediului, prevenirea și reducerea efectelor nocive ale factorilor fizici, chimici, biologici, radioactivi și de altă natură asupra atmosferei, cu consecințe nefaste pentru populație și/sau mediul înconjurător.

Controlul calității aerului. Poluarea atmosferică.

29. ***Calitatea aerului atmosferic*** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 98 din 14 apr. 2022 // Monitorul Oficial. – 2022. – Nr 141-150/252. – 13 mai ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://bibliotecapublicadrept.files.wordpress.com/2023/10/l-e-g-e-privind-calitatea-aerului-atmosferic.pdf>. – Accesat : 17.11.2023.

Scopul prezentei *Legi* constă în crearea cadrului juridic în vederea consolidării capacităților instituționale de monitorizare și de evaluare a calității aerului atmosferic pentru identificarea și punerea în aplicare a măsurilor eficiente de reducere a emisiilor de poluanți atmosferici la niveluri care să minimizeze efectele nocive asupra sănătății umane și a mediului ca întreg.

30. ***Regulament cu privire la regimul comercial și reglementarea utilizării hidrocarburilor halogenate care distrug stratul de ozon*** : Hotărârea Parlamentului Rep. Moldova nr. 852 din 14 feb. 2002 // Monitorul Oficial al RM. – 2002. – Nr 54-55. – 18 apr. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=132800&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Prevederile prezentului regulament se aplică producerii, importului, exportului, reexportului, tranzitului, punerii în circulație pe piață, comercializării, utilizării, recuperării, reciclării și regenerării substanțelor care distrug stratul de ozon.

31. ***Programul de suprimare eșalonată a hidroclorofluorocarburilor halogenate pentru anii 2016-2040 și a planurilor de acțiuni pentru implementarea acestuia*** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 856 din 13 iul. 2016 // Monitorul Oficial al RM. – 2016. – Nr 217-229. – 22 iul. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=123975&lang=ro. – Accesat : 17.11.2023.

Programul este aprobat în temeiul *Hotărârii Parlamentului* nr. 966-XIII din 24 iul. 1996 cu privire la aderarea Republicii Moldova la *Convenția pentru protecția stratului de ozon* și la Protocolul referitor la substanțele care distrug stratul de ozon, precum și în scopul asigurării reducerii și eliminării impactului echipamentelor și produselor care conțin hidroclorofluorocarburi halogenate asupra mediului și a stratului de ozon prin stabilirea unui sistem integrat de reglementare și control al gestionării acestora.

32. ***Regulamentul privind controlul emisiilor de compuși organici volatili rezultați din depozitarea și din distribuția benzinei de la terminale la stațiile de alimentare cu produse petroliere*** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 587 din 31 iul. 2020 // Monitorul Oficial al RM. – 2020. – Nr 199-204. – 07. Aug. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=122611&lang=ro. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Hotărâre* transpune *Directiva 94/63/CE* a Parlamentului European și a Consiliului din 20 dec. 1994 privind controlul emisiilor de compuși organici volatili (COV) rezultați din depozitarea carburanților și din distribuția acestora de la terminale la stațiile de distribuție a carburanților.

33. ***Regulamentul privind limitarea emisiilor de compuși organici volatili cauzate de utilizarea de solvenți organici în anumite vopsele, lacuri și în produsele de refinisare a autovehiculelor*** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 914 din 16 dec. 2020 // Monitorul Oficial al RM. – 2021. – Nr 9-12. – 15 ian. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=124936&lang=ro. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul are ca obiectiv limitarea conținutului total de compuși organici volatili în anumite vopsele, lacuri și în produsele de refinisare a autovehiculelor pentru prevenirea sau reducerea poluării aerului produse prin contribuția compușilor organici volatili la formarea ozonului atmosferic.

34. ***Încadrarea întreprinderilor (obiectelor) în categorii după nivelul de impact asupra aerului atmosferic*** : Instrucțiune a Ministerului Mediului nr 110 din 17 dec. 2010 [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://inseco.gov.md/wp-content/uploads/2010/06/Instrucțiunea_aer.pdf. – Accesat : 17.11.2023.

Instrucțiunea prevede optimizarea evidenței controlului de stat a surselor de poluare, crearea condițiilor echitabile agenților economici în dependență de aportul lor la poluarea aerului atmosferic.

IV. Protecția resurselor funciare

35. **Codul funciar al Republicii Moldova** // Monitorul Oficial. – 2001. – Nr.107/817 din 04.09.2001 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/4b3xsr24>. – Accesat : 17.11.2023.

Codul funciar reglementează relațiile funciare și stabilește : competența parlamentului, a guvernului, a autorităților administrației publice locale în domeniul relațiilor funciare; modul de atribuire și înstrăinare a terenurilor (condiții, documente, sancțiuni etc.); drepturile și obligațiile deținătorilor de terenuri; regimul terenurilor cu destinație agricolă, terenurilor din intravilanul localităților, terenurile destinate industriei, transporturilor, telecomunicațiilor și terenurilor cu alte destinații speciale, terenurile destinate ocrotirii naturii, ocrotirii sănătății, activității recreative, terenurilor de valoare istorico-culturală, terenurilor zonelor suburbane și ale zonelor verzi, precum și a terenurilor fondului silvic, fondului apelor și ale fondului de rezervă; cadastrul funciar și reglementarea regimului proprietății funciare; schimbarea destinației terenurilor; protecția și ameliorarea terenurilor; controlul de stat și supravegherea fondului funciar.

36. **Programul de îmbunătățiri funciare în scopul asigurării managementului durabil al resurselor de sol pentru anii 2021-2025 și „Planul de acțiuni pentru anii 2021-2023 privind implementarea acestuia”** : Hotărârea Guvernului nr. 864/2020 din 09 dec. 2020 // Monitorul Oficial. – 2020. – Nr 13-20. – 22 ian. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=125027&lang=ro. – Accesat : 17.11.2023.

Prezentul *Program* este elaborat în baza analizei și evaluării rezultatelor obținute în cadrul lucrărilor precedente, cu scopul de a asigura atingerea obiectivelor stabilite până în anul 2025 și de a realiza măsuri de prevenire, stopare a degradării solurilor și de sporire a fertilității acestora.

37. **Regulament cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinației și schimb de terenuri** : Hotărârea Guvernului nr. 1170/2017 din 25 oct. 2016 // Monitorul Oficial al RM . – 2016. – Nr 369-378 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=118977&lang=ro, - Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinației și schimb de terenuri prevede supravegherea procedurii de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului al Ministerul Mediului.

38. **Regulamentul cu privire la pășunat și cosit** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 667 din 23 iul. 2010 // Monitorul Oficial al RM. – 2010. – Nr 131-134. – 20 iul. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/mrx7pn94>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul stabilește regulile ce țin de crearea, protecția și utilizarea durabilă a pășunilor și fânețelor pe terenurile din fondul funciar proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale, cu excepția ariilor naturale protejate de stat și terenurilor fondului forestier.

39. **Regulament privind consolidarea terenurilor agricole** : Hotărârea Guvernului nr. 1075 din 01 oct. 2007 // Monitorul Oficial. – 2007. – Nr 161-164 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=119120&lang=ro. – Accesat : 17.11.2023.

Scopul *Regulamentului* este reglementarea, în cadrul legislației existente, a acțiunilor proprietarilor de terenuri agricole, autorităților administrației publice centrale și locale, subdiviziunilor competente ale *Agenției Servicii Publice*, persoanelor fizice și juridice, participante la procesul de consolidare a terenurilor agricole, orientate spre protecția mediului, folosirea rațională și eficientă a acestor terenuri.

40. **Reglementarea de stat a regimului proprietății funciare, Cadastrul funciar de stat și monitoringul funciar** : Legea nr.1247/1992 din 22 dec. 1992 / Republica Moldova, Parlamentul // Monitorul Oficial al RM. – 1992. – Nr 12 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=138450&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Reglementarea de stat a regimului proprietății funciare, cadastrul funciar de stat și monitoringul funciar reprezintă un complex unic de lucrări orientate spre soluționarea chestiunilor folosirii raționale a pământului și ocrotirii mediului înconjurător.

41. **Regulamentului cu privire la conținutul documentației cadastrului funciar general** : Hotărârea Guvernului nr. 24/1995 din 11-01-1995 // Monitorul Oficial. – 1995. – Nr 14 ; Idem [Resursă electronică]. – https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=85523&lang=ro. – Accesat : 17.11.2023.

Documentația cadastrală prevăzută de *Regulament* constituie documentația oficială obligatorie, necesară pentru alcătuirea și ținerea la nivelul cerințelor a cadastrului satului (comunei), orașului, municipiului, raionului, republicii.

42. **Regulamentul cu privire la vânzarea-cumpărarea și locațiunea/arenda terenurilor aferente** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 1428/2008 din 16 dec. 2008 // Monitorul Oficial. – 2008. – Nr 226-229 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=139804&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul este elaborat în temeiul art.7 alin.(3) lit. f1) și art. 53 din Legea nr. 121-XVI din 4 mai 2007 cu privire la administrarea și deetatizarea proprietății publice, Legii nr. 1308-XII din 25 iulie 1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, Codului funciar și altor acte normative și prevede supravegherea procedurii de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului al Ministerul Mediului.

Protecția solului

43. **Măsurile de protecție a solului în cadrul practicilor agricole** : Reglementare tehnică : Hotărârea Guvernului nr.1157/2008 din 13 oct. 2008 // Monitorul Oficial. – 2008. – Nr 193-194 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=24317&lang=ro. – Accesat : 17.11.2023.

Reglementarea stabilește măsuri de prevenire a proceselor de degradare a solului, ce survin natural și pot fi cauzate de lucrările agricole ce subminează capacitatea solului de a-și îndeplini funcțiile sale, precum și cerințe față de utilizatorii de terenuri agricole de a aplica măsuri preventive de ordin organizatoric, agrotehnic, fitoameliorativ și hidrotehnic, în cazul în care, ca rezultat al folosirii terenurilor, pot apărea degradarea și impedimente în realizarea funcțiilor naturale ale solului (ambianțe, economice, sociale și culturale).

44. **Principiile de bază pentru restabilirea terenurilor degradate** : Hotărârea Guvernului nr. 404/1994 din 09-06-1994 // Monitorul Oficial. – 1994. – Nr 7 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=114659&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Principiile de bază pentru restabilirea fertilității solului în urma exploatarea zăcămintelor de minereuri, efectuării explorărilor geologice, construcției și altor lucrări sânt elaborate în conformitate cu *Codul Funciar al Republicii Moldova* și stabilesc principalele condiții pentru readucerea acestor terenuri la starea inițială sau la starea potrivită folosirii lor conform destinației (pentru producția agricolă, silvică, construcția de bazine, amenajarea zonelor de odihnă etc.) și sânt obligatorii pentru toate întreprinderile, instituțiile și organizațiile care execută lucrări ce duc la degradarea învelișului de sol.

45. **Registrul solurilor Republicii Moldova: Concepției Sistemului informațional** : Hotărârea Guvernului nr. 1001 din 10 dec. 2014 // Monitorul Oficial. – 2014. – Nr 372-384/108 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=129944&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Degradarea solurilor în Republica Moldova este una dintre cele mai grave probleme existente la etapa actuală. Principalele forme de degradare a învelișului de sol sânt : eroziunea prin apă, dehumificarea, secătuirea solurilor de elemente nutritive, destructurarea și compactarea excesivă, solonetizarea, sărăturarea etc. Procesele de degradare și nerespectarea tehnologiilor agricole au cauzat scăderea capacității de producție a solurilor. Sistemul informațional „Registrul solurilor Republicii Moldova” asigură acumularea și administrarea informației privind resursele de sol într-un spațiu informațional unic.

46. **Regulamentul privind condițiile și procedurile de realizare a activităților de îmbunătățiri funciare, protecție, conservare și sporire a fertilității solurilor** : Hotărârea Guvernului nr. 691/2018 din 11-07-2018 // Monitorul Oficial. – 2018. – Nr 295-308 ; Idem [Resursă electronică]. – <https://www.legis.md/cautare/ru/108824>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul este elaborat în vederea eficientizării procedurilor de organizare și realizare a executării activităților de îmbunătățiri funciare, protecție, conservare și sporire a fertilității solurilor. Prevederile prezentului Regulament se aplică tuturor activităților de îmbunătățiri funciare, protecție, conservare și sporire a fertilității solurilor, cu suportul financiar din bugetul de stat.

47. **Regulamentul privind modul de ținere a Sistemului informațional „Registrul solurilor Republicii Moldova”** : Hotărârea Guvernului nr.835/2020 din 18-11-2020 // Monitorul Oficial. – 2020. – Nr 332-342 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=124288&lang=ro. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul stabilește regulile de înregistrare, actualizare și radiere a datelor de descriere a învelișului de sol al Republicii Moldova, determină responsabilitatea și împuternicirile de ținere a *Registrului solurilor Republicii Moldova*, precum și procedura de furnizare și publicare a informației conținute în *Registru*.

Protecția subsolului

48. **Codul subsolului** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr 3 din 02 feb. 2009. – Monitorul Oficial al RM. – 2009. – Nr 75-77. – 17 apr. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=139017&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Codul reglementează relațiile miniere, în vederea asigurării folosirii raționale și complexe a subsolului pentru satisfacerea necesarului de materie primă minerală și a altor necesități ale economiei naționale, protecției subsolului, asigurării securității lucrărilor la folosirea subsolului, precum și apărării drepturilor persoanelor fizice și persoanelor juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare. *Codul subsolului* stabilește modul de folosire a subsolului (tipuri, termene, plată etc.); atribuirea subsolului în folosință; beneficiarii, drepturile și obligațiile lor; cercetarea geologică a subsolului; proiectarea, construirea și darea în exploatare a întreprinderilor, obiectivelor și construcțiilor legate de folosirea subsolului; protecția subsolului; securitatea efectuării lucrărilor la folosirea subsolului; răspunderea pentru încălcarea legislației cu privire la subsol și soluționarea litigiilor legate de folosirea subsolului.

49. **Evaluarea prejudiciului cauzat mediului în rezultatul nerespectării legislației privind subsolul** : Instrucțiunea Ministerului mediului nr. 385 din 08.aug. 2004 // Monitorul Oficial al RM. Parlamentului Rep. Moldova 2004. – Nr 189192. – 22 oct. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/bdr5ds4m>. – Accesat : 17.11.2023.

Instrucțiunea dată se extinde asupra persoanelor fizice și juridice (naționale și străine), care încalcă legislația în domeniul protecției mediului înconjurător și resurselor naturale și este obligatorie pentru inspectorii ecologici de stat, servind ca bază normativă în evaluarea prejudiciului cauzat mediului în rezultatul nerespectării legislației privind subsolul.

50. **Regulament cu privire la modul de atribuire în folosință a sectoarelor de subsol** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 570 din 11.09.2009 // Monitorul Oficial. – 2009. – Nr 144-147 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=22865&lang=ro. – Accesat : 17.11.2023.

Prezentul *Regulament* este elaborat în conformitate cu prevederile *Codului subsolului* și reglementează modul de atribuire în folosință a sectoarelor de subsol pentru cercetarea geologică, extragerea substanțelor minerale utile solide și apelor subterane, construirea și exploatarea construcțiilor subterane nelegate de extragerea substanțelor minerale utile.

51. **Regulamentul cu privire la modul de prezentare de către beneficiarii subsolului a rapoartelor privind mișcarea rezervelor de substanțe minerale utile** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 1131 din 12 oct. 2016 // Monitorul Oficial. – 2016. – Nr 360 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=95392&lang=ro. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul stabilește modul de prezentare a rapoartelor de către beneficiarii subsolului, pentru a ține evidența mișcării rezervelor zăcămintelor de substanțe minerale utile și balanța de stat a rezervelor de substanțe minerale utile, în conformitate cu cerințele metodice aprobate de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

52. **Regulamentul „Fondului de stat de informații privind subsolul”** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 392 din 30 mai 2011 // Monitorul Oficial al RM. – 2011. – Nr 91-94. – 03 iun. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=20098&lang=ro. – Accesat : 17.11.2023.

Fondul include totalitatea materialelor geologice informaționale privind cercetarea, folosirea și protecția subsolului, prezentate în mod obligatoriu de toți beneficiarii subsolului, indiferent de subordonarea departamentală, tipul de proprietate și sursa de finanțare. Fondul are următoarele scopuri : asigurarea autorităților administrației publice centrale și locale, a persoanelor fizice și juridice cu informații privind structura geologică a subsolului Republicii Moldova, resursele de materie primă minerală, starea și folosirea lor; asigurarea informațională și științifico-metodică a sistemului unic de monitorizare a folosirii subsolului și crearea informației analitice în domeniul cercetării geologice, folosirii și protecției subsolului.

Utilizarea zăcămintelor minerale și controlul geologic

53. **Conceptul tehnic al Sistemului informațional automatizat „Registrul geologic de stat”** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 1003 din 23 oct. 2010 // Monitorul Oficial al RM.- Nr 214-220. – 05 noiem. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/zzkk9bhe>. – Accesat : 17.11.2023.

Registrul geologic de stat conține date cu privire la cercetarea, folosirea și protecția subsolului pe teritoriul Republicii Moldova.

54. **Concesionarea lucrărilor de explorare geologică a hidrocarburilor pe teritoriul Republicii Moldova, cu ulterioara lor exploatare** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 895 din 20 iul. 2016 // Monitorul Oficial al RM. – Nr 217229. – 22 iul. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/mrx475wd>. – Accesat : 17.11.2023.

Scopul *Concesiunii* constă în eficientizarea și diversificarea resurselor energetice ale Republicii Moldova, având drept obiectiv de dezvoltare reducerea dependenței de importurile de resurse de energie primară și îmbunătățirea siguranței în aprovizionare, diversificarea surselor de producere a energiei, tehnologiilor și infrastructurii.

55. **Instrucțiunea cu privire la înregistrarea de stat a lucrărilor de cercetare geologică a subsolului și modul de păstrare și folosire a materialelor „Fondului de stat de informații privind subsolul”** : Ordin al Ministerului mediului nr 79 din 07 iun. // Monitorul Oficial al RM. – 2016. – Nr 184-192. – 01 iul. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/5n7sp3m4>. – Accesat : 17.11.2023.

Instrucțiunea reglementează modul înregistrării de stat a lucrărilor de cercetare geologică a subsolului în scopul generalizării și utilizării maxime a rezultatelor cercetării subsolului, soluționării problemelor privind reglementarea de stat a relațiilor în domeniul folosirii subsolului.

V. Strategia în domeniul biodiversității

56. ***Cu privire la aprobarea Strategiei naționale și a „Planului de acțiune în domeniul conservării diversității biologice”*** : Hotărârea Parlamentului Rep. Moldova nr 112 din 27 apr. 2001 // Monitorul Oficial al RM. – 2001. – Nr 90. – 02 aug. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=77328&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Diversitatea biologică naturală a Republicii Moldova este condiționată de poziția ei geografică. Teritoriul republicii este situat la confluența a 3 zone biogeografice : central-europeană, reprezentată de Podișul Central al Codrilor, eurasiatică, reprezentată de regiunile de silvostepă și de stepă, și mediteraneană, reprezentată de fragmentele de silvostepă xerofită din sudul țării. Biodiversitatea este mare la toate nivelurile de organizare a materiei vii : genotipic, populațional, genomic, biocenotic, ecosistemic și landșaftic. Majoritatea taxonilor biodiversitari sînt situați în extremitățile arealurilor lor naturale, fapt ce le sporește vulnerabilitatea față de factorii antropici. Deosebit de mare este biodiversitatea plantelor de cultură și a animalelor domestice.

57. ***Regulamentul cu privire la înființarea, înregistrarea, completarea, păstrarea, exportul și importul colecțiilor de animale și plante din flora și fauna sălbatică*** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 1107 din 11 sep. 2003 // Monitorul Oficial al RM. – 2003. – nr 204-207. – 26 sep. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/bde86c4h>. – Accesat : 17.11.2023.

Prezentul *Regulament* are drept scop coordonarea activităților și instituirea controlului asupra înființării, înregistrării, completării, păstrării, exportului și importului colecțiilor de animale și plante din flora și fauna sălbatică de importanță științifică, culturală, educațională și estetică.

58. ***Regulamentul-cadru al zonelor umede de importanță internațională*** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova Nr. 665 din 14 iun. 2007 // Monitorul Oficial al RM. – 2007. – Nr 86-89. – 22 iun. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/488as6k2>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul stabilește modul de organizare și funcționare a zonelor umede de importanță internațională. Zonele umede reprezintă teritorii și (sau) întinderi de apă, care includ diferite tipuri de ecosisteme umede și corespund *Criteriilor de evidențiere a zonelor umede de importanță internațională* ale *Convenției Ramsar*, deținând o bogată diversitate biologică și având un rol important pentru păsările acvatice.

VI. Protecția lumii vegetale

59. **Protecția plantelor** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr 612 din 01 oct. 1999// Monitorul Oficial al RM . – 1999. – Nr 133-134. – 92 dec. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311699>. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Lege* stabilește bazele juridice, economice și organizatorice ale protecției plantelor pe teritoriul Republicii Moldova.

60. **Protecția plantelor și la carantina fitosanitară** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr 228 din 23.09.2010 // Monitorul Oficial al RM. – 2010. – Nr 241-246. – 10 dec. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/wunp4ds4>. – Accesat : 23 feb. 2023

Scopul prezentei *Legi* constă în consolidarea cadrului juridic și instituțional, în crearea de condiții economico-juridice adecvate organizării și desfășurării protecției plantelor și carantinei fitosanitare, care să asigure :a) preîntâmpinarea răspândirii în masă a organismelor dăunătoare, evitarea pierderii recoltelor și obținerea unei înalte producții agricole, în special ecologice; b) protecția teritoriului țării împotriva introducerii, răspândirii și/sau migrării, inclusiv din alte țări, a organismelor dăunătoare.

61. **Protecția soiurilor de plante** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr 39 din 29 feb. 2008 // Monitorul Oficial al RM . – 2008. – Nr 99-101. – 06 iun. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136441&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Lege* reglementează raporturile ce apar în procesul creării, protecției juridice și utilizării soiurilor aparținând tuturor genurilor și speciilor de plante. Scopul este stabilirea unui cadru juridic de organizare și de funcționare a sistemului de protecție a soiurilor de plante.

62. **Regnul vegetal** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 239-XVI din 08.11.2007 // Monitorul Oficial. – 2008. – Nr.40-41/114 din 26 feb. 2008 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://bibliotecapublicad rept.files.wordpress.com/2023/10/l-e-g-e-a-regnului-vegetal.pdf>. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Lege* stabilește cadrul legal în domeniul conservării, protecției, restabilirii și folosinței obiectelor regnului vegetal, precum și competențele autorităților publice de toate nivelurile și ale instituțiilor științifice din domeniu.

63. **Regulamentul „Cadastrului obiectelor regnului vegetal”** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 211 din 13 mar. 2009 // Monitorul Oficial al RM. – 2009. – Nr 57-58. – 20 mar. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/29pvwt89>. – Accesat : 17.11.2023.

Scopul elaborării *Cadastrului* îl constituie evidența de stat a obiectelor regnului vegetal și a modului de folosință a lor, asigurarea autorităților publice centrale și autorităților administrației publice locale, persoanelor juridice și fizice interesate cu informație cadastrală despre regnul vegetal și despre evaluarea economică a obiectelor regnului vegetal.

Protecția pădurilor și a vegetației forestiere

64. **Codul silvic** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 887-XIII din 21 iunie 96 // Monitorul Oficial al R.Moldova. – 1997. – Nr.4-5/36 din 16.01.1997 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://bibliotecapublicad rept.files.wordpress.com/2023/10/codul-silvic.pdf>. – Accesat : 17.11.2023.

Legislația silvică are ca scop reglementarea gestionării durabile a fondului forestier prin folosirea rațională, regenerarea, paza și protecția pădurilor, menținerea, conservarea și ameliorarea diversității biologice forestiere, asigurarea cu resurse forestiere a necesităților actuale și de viitor ale societății în baza multifuncționalității acestora. *Codul silvic* are drept scop reglementarea gestionării durabile a fondului forestier prin folosirea rațională, regenerarea, paza și protecția pădurilor, menținerea, conservarea și ameliorarea diversității biologice forestiere, asigurarea cu resurse forestiere a necesităților actuale și de viitor ale societății. În codul silvic sunt prevăzute : fondul forestier; competența parlamentului, guvernului și a autorităților administrației publice locale privind reglementarea relațiilor silvice; administrarea și gospodărirea fondurilor forestier și cinegetic; drepturile și obligațiunile gestionarilor de terenuri din fondul forestier și beneficiarilor silvici; paza și protecția pădurilor; regenerarea și îngrijirea pădurilor; împădurirea terenurilor degradate și plantarea perdelelor forestiere de protecție pe terenurile din afara fondului forestier. *Codul silvic* reglementează soluționarea litigiilor silvice și răspunderea pentru încălcarea legislației silvice.

65. **„Programul național de extindere și reabilitare a pădurilor pentru perioada 2023-2032 și „Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia pe perioada 2023-2027”** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 35 din 17 feb. 2023 // Monitorul Oficial al RM. – 2023. – Nr 85-86. – 13 mar. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/4kaz2bb3>. – Accesat : 17.11.2023.

Programul a fost conceptualizat pentru a face față provocărilor social-economice, ecologice și climatice. *Planul* se încadrează în angajamentele și tendințele globale legate de păduri și utilizarea terenurilor.

66. **Strategia dezvoltării durabile a sectorului forestier din Republica Moldova** : Hotărârea Parlamentului Rep. Moldova nr. 350-XV din 12 iul. 2001 // Monitorul Oficial al RM. – 2001. – Nr 133-135. – 08 noiem. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/yap97aar>. – Accesat : 17.11.2023.

Dat fiind rolul extrem de important al pădurilor și al vegetației forestiere în atenuarea efectelor climatice negative, în ameliorarea calității aerului, a regimului hidrologic, în protecția solurilor și conservarea diversității biologice, prezenta strategie constituie o parte integrantă a *Programului național de acțiuni privind protecția mediului înconjurător și folosirea rațională a resurselor naturale*. În acest context se impune elaborarea și realizarea următoarelor programe : revizuirea structurii economiei naționale în baza concepției dezvoltării durabile a acesteia; ameliorarea regimului hidrologic în bazinele râurilor Nistru, Prut și ale râurilor mici; diminuarea influenței negative a factorilor climatici asociați cu efectul de seră.

67. **Clasificarea pădurilor pe grupe și categorii funcționale** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 414 din 30 oct. 1997 // Monitorul Oficial al RM. – 1997. – nr 82-83. – 11 dec. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/ywxe8d3x>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul este elaborat în conformitate cu *Codul silvic* în scopul stabilirii modului, condițiilor și indicilor unici de clasificare a pădurilor pe categorii funcționale și desemnare a sectoarelor de pădure cu regim limitat de folosință. Aplicarea și respectarea prezentului Regulament este obligatorie la clasificarea pe categorii funcționale a tuturor terenurilor din fondul forestier național

68. **Culturile nucifere** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr 658 din 29 oct. 1999 // Monitorul Oficial al RM. – 1999. – Nr 153-155. – 29 dec. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&id=311709>. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Lege* reglementează activitatea legată de cultivarea unor specii nucifere (nuc comun, nuc negru, migdal, alun (funduc), castan comestibil, pecan), inclusiv producerea, recoltarea, valorificarea fructelor și produselor derivate, a lemnului și a materialului săditor.

69. **Măsurile de asigurare a ocrotirii pădurilor, perdelelor forestiere de protecție și a altor plantații silvice** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 106 din 27 feb. 1996 // Monitorul Oficial al RM. – 1996. – Nr 32-33. – 30 mai ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/52x7uuru>. – Accesat : 17.11.2023.

Luând în considerare faptul că în ultimii ani au luat proporții mari tăierile frauduloase ale pădurilor, perdelelor forestiere de protecție, altor plantații silvice, precum și alte încălcări ale legislației silvice, care cauzează mari daune naturii și economiei republicii, în scopul îmbunătățirii radicale a ocrotirii plantațiilor silvice sunt reglementate măsurile necesare pentru a asigura ocrotirea cuvenită a pădurilor, perdelelor forestiere de protecție și altor plantații silvice, în conformitate cu cerințele Codului silvic al Republicii Moldova.

70. **Regulamentul cu privire la autorizarea tăierilor în fondul forestier și vegetația forestieră din afara fondului forestier** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 27 din 19.01.2004 // Monitorul Oficial al RM. – 2004. – Nr 19-21. – 30 ian. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=300650>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul stabilește modul de autorizare a tăierilor în fondul forestier și vegetația forestieră din afara fondului forestier, în temeiul Legii nr.1515-XII din 16 iun. 1993 privind protecția mediului înconjurător.

VII. Protecția lumii animale

71. **Legea grădinilor zoologice** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 136- XVI din 14 iun. 2007 // Monitorul Oficial al RM. – 2007. – Nr 107-111. – 27 iul. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/bdky99ur>. – Accesat : 17.11.2023.

Obiectul prezentei *Legi* îl constituie protejarea faunei sălbatice și conservarea biodiversității prin prevederea de măsuri pentru organizarea autorizării și inspectării grădinilor zoologice, sporind astfel rolul acestora în conservarea biodiversității.

72. **Legea zootehniei** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 213 din 21 iul. 2022 // Monitorul Oficial. – 2022. – Nr 267-273 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://bibliotecapublicad rept.files.wordpress.com/2023/10/Legea-zootehniei.pdf>. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Lege* transpune în legislația națională *Regulamentul (UE) 2016/1012* al Parlamentului European și al Consiliului din 8 iun. 2016 privind condițiile zootehnice și genealogice aplicabile ameliorării animalelor de reproducție de rasă pură, precum și de abrogare a anumitor acte în sectorul ameliorării animalelor. Scopul prezentei legi este consolidarea cadrului instituțional și crearea condițiilor organizatorice și economico-juridice favorabile unei dezvoltări durabile a sectorului zootehnic, care să asigure protecția mediului, a sănătății populației și sănătății animalelor în procesul de exploatare și de circulație a acestora.

73. **Regnul animal** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 439-XIII din 27 apr. 1995 // Monitorul Oficial al RM. – 1995. – Nr.62-63/688. – 09 noiem. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://bibliotecapublicad rept.files.wordpress.com/2023/10/l-e-g-e-a-regnului-animal.pdf>. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Lege* reglementează relațiile în domeniul protecției și folosirii animalelor sălbatice (mamifere, păsări, reptile, amfibii, pești, insecte, crustacee, moluște etc.), denumite în continuare animale care viețuiesc în mod natural pe uscat, în apă, în atmosferă sau în sol populează permanent sau temporar teritoriul republicii. Relațiile în domeniul protecției și folosirii animalelor domestice, precum și a animalelor sălbatice întreținute în captivitate sau semicaptivitate în scopuri economice, științifice, cultural-educative și estetice, sînt reglementate de legislația respectivă.

74. **Regulament cu privire la reglementarea efectivului de animale sălbatice în ariile naturale protejate de stat din fondul forestier de stat** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 239 din 01 apr. 2014 // Monitorul Oficial al RM. – 2014. – Nr 96. – 05 apr. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/muaz5wb4>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul prevede măsurile de reglementare a efectivului unor specii de animale pe întreaga suprafață a ariilor naturale protejate de stat din fondul forestier de stat, în scopul ocrotirii sănătății populației, al protecției animalelor și plantelor și al prevenirii pagubelor ce pot fi cauzate economiei naționale, faunei sălbatice și habitatelor acestora în caz de sporire a efectivului unor specii de animale și/sau de izbucnire a epizootiilor.

75. **Regulamentul „Cadastrului de stat al regnului animal”** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 1005 din 13 sep. 2004 // Monitorul Oficial al RM. – Nr 175-177. – 24 sep. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/bdffvpp9>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul stabilește obiectivele, structura și modul de organizare și ținere a *Evidenței de stat a speciilor de animale și a Cadastrului de stat al regnului animal*.

Protecția resurselor cinegetice și piscicole

76. **Concepția de dezvoltare a gospodăriei cinegetice naționale** : Hotărârea Parlamentului Rep. Moldova nr.1442 din 24 dec. 1997 // Monitorul Oficial al RM. – Nr 024. – 19 mar. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=308054>. – Accesat : 17.11.2023.

Concepția are drept scop restabilirea și conservarea diversității specifice, structurii și densității optime a populațiilor speciilor de vânat și asigurarea cotei maxime de recoltare a producției prin folosirea rațională a resurselor naturale.

77. **Fondul piscicol, pescuitul și piscicultura** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 149-XVI din 08 iunie 2006 // Monitorul Oficial. – 2006. – Nr.126-130/597 din 11.aug. 2006 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://bibliotecapublicadrept.files.wordpress.com/2023/10/1-e-g-e-privind-fondul-piscicol-pescuitul-si-piscicultura.pdf>. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Lege* reglementează modul și condițiile de creare și protecție a fondului piscicol, de reproducere, creștere și dobândire a hidrobionților, de ameliorare a obiectivelor acvatice piscicole și dezvoltare a pisciculturii, stabilește principiile activității autorităților publice abilitate cu gestionarea resurselor biologice acvatice.

78. **Legea vânătorii și fondului cinegetic** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 298 din 30.11.2018 // Monitorul Oficial. – 2019. – nr.76-85/135 din 01 mar. 2019 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://bibliotecapublicadrept.files.wordpress.com/2023/10/1-e-g-e-a-vinatorii-si-fondului-cinegetic.pdf>. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Lege* stabilește cadrul normativ de bază privind protecția, conservarea și folosirea rațională a faunei de interes cinegetic, precum și drepturile persoanelor și societăților privind practicarea vânătorii.

79. **Regulament privind autorizarea pescuitului în obiectivele acvatice piscicole naturale** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr.1279 din 26 dec. 2018 // Monitorul Oficial al RM. – Nr 526-528. – 29 dec. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/yck5au5u>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul stabilește modul de autorizare a pescuitului comercial, pescuitului sportiv amator și de agrement, pescuitului în scop științific și de control, pescuitului reproducătorilor în obiectivele acvatice piscicole naturale.

80. **Regulamentul privind atribuirea în folosință a terenurilor din fond forestier în scopuri de gospodărire cinegetică și/sau de recreere** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr.187 din 20 feb. 2008 // Monitorul Oficial al RM. – Nr 42-44. – 29 feb. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <http://lex.justice.md/md/327068/>. – Accesat : 17.11.2023.

Prezentul *Regulament* are drept scop reglementarea relațiilor în domeniul conservării și dezvoltării pădurilor, a faunei cinegetice, gestionării fondului forestier și cinegetic.

VIII. Rezervații naturale și științifice

81. ***Aprobarea Regulamentelor-cadru ale Parcurilor naționale, Monumentelor naturii, Rezervațiilor de resurse și Rezervațiilor biosferei*** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr.782 din 03.aug. 200 // Monitorul Oficial al RM. – Nr 102-105. – 17 aug. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=304680>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentele prevăd protejarea și conservarea lanșafturilor geografice, a obiectelor geomorfologice, diversității biologice și peisagistice a monumentelor istorice și culturale în scopuri științifice, cognitive, recreative și economice.

82. ***Cartea Roșie a Republicii Moldova*** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 325-XVI din 15 dec. 2005 // Monitorul Oficial al Rep. Moldova. – 2006. – Nr.21-24/95 din 03 feb. 2006 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://bibliotecapublicadrept.files.wordpress.com/2023/10/1-e-g-e-cu-privire-la-carta-roșie-a-republicii-moldova.pdf>. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Lege* reglementează relațiile sociale în domeniul protecției, folosinței și restabilirii speciilor de plante și animale dispărute, critic periclitare, vulnerabile, rare și nedeterminate, incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova, în scopul prevenirii dispariției și asigurării conservării fondului lor genetic, stabilește bazele juridice ale ținării Cărții Roșii, atribuțiile autorităților publice de toate nivelurile și ale instituțiilor științifice în domeniu.

83. ***Constituirea Rezervației cultural-naturale “Orheiul Vechi”*** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 251-XVI din 04 dec. 2008 // Monitorul Oficial. – 2009. – Nr.1-2/4. – 13.01 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://bibliotecapublicadrept.files.wordpress.com/2023/10/1-e-g-e-privind-constituirea-rezervatiei-cultural-naturale-orheiul-vechi.pdf>. – Accesat : 17.11.2023.

În scopul protecției, conservării și salvării pentru generațiile prezente și viitoare a peisajului cultural “Orheiul Vechi” – ansamblu de monumente istorico-culturale și natural-peisagistice din defileul râului Răut, microzona satelor Trebujeni, Butuceni și Morovaia din raionul Orhei, cu valoare excepțională pentru civilizația națională și internațională, precum și din punct de vedere istoric și științific.

84. ***Cu privire la Grădinile botanice*** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr.105 din 02 iunie 2005 // Monitorul Oficial al RM. – 2005. – Nr 104-106. 02 iun. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=107385&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Lege* reglementează raporturile juridice ce țin de crearea și funcționarea grădinilor botanice, stabilește principiile, mecanismul și modul de funcționare și gestionare a acestora, de protecție, conservare și utilizare rațională a diversității lumii vegetale.

85. **Fondarea Parcului Național „Orhei”** : Hotărârea Parlamentului Rep. Moldova nr. 201 din 12 iul. 2013 // Monitorul Oficial al RM. – Nr 182-185. – 23 aug. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/yexd6hjz>. – Accesat : 17.11.2023.

Parlamentul a adoptat prezenta *Hotărâre* în vederea păstrării complexelor naturale de o deosebită importanță ecologică, estetică și istorică și folosirii lor în scopuri științifice, culturale, turistice, instructive și educaționale. Parcul Național “Orhei” se află în zona centrală a Republicii Moldova, pe o suprafață de 33792,09 ha, în hotarele administrativ-teritoriale ale raioanelor Orhei, Strășeni, Călărași și Criuleni.

86. **Fondarea Rezervației biosferei „Prutul de Jos”** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 132 din 13 iul. 2018 // Monitorul Oficial al RM. – Nr 321-332. – 24 aug. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/y2ec387k>. – Accesat : 17.11.2023.

Lege adoptată în scopul conservării spațiilor geografice terestre și/sau acvatice cu elemente și formațiuni fizico-geografice de importanță națională și internațională, care cuprind specii de plante și animale indigene, specifice acestui teritoriu.

87. **Fondul ariilor naturale protejate de stat** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 1538-XIII din 25 feb. 1998 // Monitorul Oficial al R.Moldova. – 1998. – Nr.66-68/442. – 16.07 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://bibliotecapublicadrept.files.wordpress.com/2023/10/1-e-g-e-privind-fondul-ariilor-naturale-protejate-de-stat.pdf>. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Lege* stabilește bazele juridice ale creării și funcționării fondului ariilor naturale protejate de stat, principiile, mecanismul și modul lui de conservare, precum și atribuțiile autorităților publice centrale și locale, ale organizațiilor neguvernamentale și ale cetățenilor în acest domeniu.

88. **Regulamentul „Cadastrului obiectelor și complexelor din fondul ariilor naturale protejate de stat”** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 414 din 02 mai 2000 // Monitorul Oficial al RM. – 2000. – Nr 54-56. – 12 mai ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/2kkhrccd>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul stabilește destinația, structura și modul de ținere a Cadastrului obiectelor și complexelor din fondul ariilor naturale protejate de stat. *Cadastrul* reprezintă un sistem unitar autonom și obligatoriu de evidență, care realizează descrierea și marcarea pe hărți și planuri topografice a tuturor terenurilor din complexele cuprinse în fondul ariilor naturale protejate de stat, indiferent de clasificare și tipul lor de proprietate, și asigură autoritățile administrației publice locale, întreprinderile, instituțiile, organizațiile interesate și cetățenii cu informații

89. **Regulamentul cu privire la modul de folosință specială a obiectelor Cărții Roșii a Republicii Moldova** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 1094 din 02 oct. 2006 // Monitorul Oficial al RM. – 2006. – Nr 157. – 02 oct. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/4apcunj>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul stabilește Folosința specială a obiectelor Cărtii Roșii - se permite numai : a) în scopuri de aclimatizare, introducere și reintroducere; b) în scopuri de reproducere, răspândire, cultivare/creștere; c) în scopuri culturale sau cultural/științifice (circ, expoziții zoologice și botanice, acvarii etc.); d) în caz de îmbolnăvire în masă a plantelor sau animalelor (epizootii); e) pentru unele operațiuni de export al acestora.

90. **Regulamentul de funcționare a Parcului Național „Orhei”** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 923 din 12 noiem. 2014 // Monitorul Oficial al RM. – 2014. – Nr 340-343 . – 14 noiem. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/5n8jxhkc>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul stabilește statutul juridic, scopul, obiectivele, structura organizațională, competențele, bazele activității științifice și economico-financiare, precum și regimul zonelor de management ale Parcului Național “Orhei”.

91. **Regulamentul privind procedura de instituire a Regimului de arie naturală protejată** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 803 din 19 iun. 2002 // Monitorul Oficial al RM. – Nr 95. – 01 iul. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/mubnythc>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul stabilește categoriile ariilor naturale protejate, scopurile și regimul de management al acestora, modul de documentare și examinare a propunerilor de instituire a regimului de arie naturală protejată, precum și autoritățile și instituțiile responsabile de prezentarea și analizarea acestora.

92. **Regulamentul-cadru cu privire la Ariile cu management multifuncțional, Regulamentul-cadru cu privire la Rezervațiile naturale, Regulamentul-cadru cu privire la Rezervațiile peisagistice și Regulamentul-cadru cu privire la Monumentele de arhitectură peisajeră** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 784 din 03 aug. 2000 // Monitorul Oficial al RM. – Nr 102-105. – 17 aug. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/3cyfbbxm>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentele stabilesc modul de organizare și funcționare conform prevederilor [Legii privind fondul ariilor naturale protejate de stat nr.1538-XIII din 25 feb. 1998.](#)

93. **Regulamentul-cadru cu privire la Grădinile botanice, Regulamentul-cadru cu privire la Grădinile dendrologice, Regulamentul-cadru cu privire la Grădinile zoologice, Regulamentul-cadru cu privire la Rezervațiile științifice** : Hotărârea nr.785 din 03.aug. 2000 Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr.785 din 03.aug. 2000 // Monitorul Oficial al RM. – 2000. – Nr 102-105. – 17 aug. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/3btajyc7>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentele stabilesc modul de organizare și funcționare conform prevederilor [Legii privind fondul ariilor naturale protejate de stat nr.1538-XIII din 25 feb. 1998.](#)

94. **Resursele naturale** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 1102-XIII din 06 feb. 97 // Monitorul Oficial al R.Moldova. – 1997. – Nr.40/337 din 19 iunie 1997 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://bibliotecapublicadrept.files.wordpress.com/2023/10/1-e-g-e-cu-privire-la-resursele-naturale.pdf>. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Lege* reglementează relațiile din domeniul folosirii, protecției și reproducerii resurselor naturale în scopul asigurării securității ecologice și dezvoltării durabile a țării.

IX. Ecologie. Securitate ecologică

95. **Cu privire la Comisia Națională pentru Securitatea Biologică** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 603 din 20 mai 2003 // Monitorul Oficial al RM. – 2003. – Nr 91-96. – 30mai ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=303353>. – Accesat : 17.11.2023.

Hotărârea stabilește modul de organizare și funcționare a Comisiei Naționale pentru Securitatea Biologică, care exercită atribuțiile de autorizare și control pentru obținerea, multiplicarea, testarea și utilizarea în condiții izolate, pentru diferite scopuri, a microorganismelor, a plantelor și animalelor modificate genetic prin tehnicile biotehnologiei moderne.

96. **Expertiza ecologică** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 851-XIII din 29 mai 1996 // Monitorul Oficial al RM. – 1996. – Nr 52-53/494. – 08 aug. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://bibliotecapublicadrept.files.wordpress.com/2023/10/1-e-g-e-privind-expertiza-ecologica.pdf>. – Accesat : 17.11.2023.

Expertiza ecologică se efectuează în scopul : a) adoptării unor decizii argumentate și aprobării actelor care prevăd utilizarea resurselor naturale și măsuri de protecție a mediului înconjurător și componentelor lui; b) prevenirii sau minimizării eventualului impact direct, indirect sau cumulativ al obiectelor și activităților economice preconizate asupra mediului înconjurător, componentelor lui, ecosistemelor și sănătății populației; c) menținerii echilibrului ecologic, fondului genetic și biodiversității, creării condițiilor optime de viață pentru oameni; d) corelării dezvoltării social-economice cu capacitățile ecosistemelor.

97. **Reglementarea și controlul organismelor modificate genetic** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 152 din 09 iunie 2022 // Monitorul Oficial. – 2022. – Nr 208-216 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://bibliotecapublicadrept.files.wordpress.com/2023/10/Lege-cu-privire-la-reglementarea-si-controlul-organismelor-modificate-genetic.pdf>. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Lege* stabilește cadrul normativ și instituțional necesar desfășurării activităților de obținere, testare, utilizare, comercializare a organismelor modificate genetic și a operațiunilor de import/export al acestora, cu respectarea principiului precauției, în scopul asigurării protecției sănătății umane și a mediului, ținându-se cont de interesele socioeconomice ale populației și ale țării.

98. **Rețeaua ecologică** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr 94-XVI din 05 apr. 2007 // Monitorul Oficial al RM. – 2007. – Nr 90-93. – 29 iun. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/j8anhwhy>. – Accesat : 17.11.2023.

Obiectul prezentei *Legi* îl constituie crearea unui cadru juridic pentru constituirea și dezvoltarea rețelei ecologice naționale, ca parte integrantă a rețelei ecologice paneuropene, și rețelelor ecologice locale, pentru stabilirea unui regim de gestiune și de protecție a rețelei ecologice naționale și a rețelelor ecologice locale, precum și a competențelor și obligațiilor autorităților administrației publice în acest domeniu.

99. **Securitatea biologică** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 755-XV din 21 dec. 2001 // Monitorul Oficial al RM. – 2002. – Nr 75. – 13 iun. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/3p7hwazy>. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Lege* reglementează activitățile legate de obținerea, testarea, producerea, utilizarea și comercializarea organismelor modificate genetic prin tehnicile biotehnologiei moderne. Organismul uman nu face obiectul modificării genetice. Regimul special de reglementare, autorizare și administrare a activităților menționate are menirea să asigure desfășurarea lor în condiții de securitate biologică, în care pot fi prevenite, eliminate sau reduse riscurile de producere a unor efecte negative generate de organismele modificate genetic asupra sănătății umane, diversității biologice, echilibrului ecologic și calității mediului.

100. **Regulamentul privind auditul ecologic al întreprinderilor** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr.395 din 08 apr. 1998 // Monitorul Oficial al RM. – 1998. – Nr 056. – 25 iun. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : http://amac.md/Biblioteca/data/17/02/02_apr.1.pdf. – Accesat : 17.11.2023.

Prezentul *Regulament* determină bazele efectuării auditului ecologic la întreprinderea în funcțiune, stabilește cerințele față de conținutul documentației de audit ecologic și modalitatea coordonării și aprobării lui.

101. **Regulamentul privind autorizarea activităților legate de obținerea, testarea, utilizarea și comercializarea organismelor modificate genetic** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 1153 din 25 sep. 2003 // Monitorul Oficial al RM . – 2003. – Nr 211-214. – 10 oct. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=297868>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul este elaborat în corespundere cu prevederile articolului 43 al Legii nr.755-XV din 21 dec. 2001 privind securitatea biologică și stabilește modul de eliberare a autorizațiilor pentru activitățile de obținere, testare, utilizare și comercializare a organismelor modificate genetic prin tehnicile biotehnologiei moderne și a produselor rezultate din acestea.

102. **Regulamentul privind Fondurile ecologice** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr.988 din 21.09.1998 // Monitorul Oficial al RM. – 1998. – Nr 92-93 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <http://lex.justice.md/md/296995/>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul reglementează activitatea de constituire și funcționare a fondurilor ecologice și este elaborat în baza *Legii privind protecția mediului înconjurător* nr.1515-XII din 16 iunie 1993 și *Legii pentru modificarea și completarea Legii privind protecția mediului înconjurător* nr.1539-XIII din 25 feb. 1998. Scopul creării fondurilor ecologice este colectarea de resurse suplimentare pentru finanțarea măsurilor de protecție a mediului și reconstrucție a ecosistemelor.

- 103. Completarea și utilizarea a Declarației ecologice : Instrucțiune** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 1296 din 20.11.2008 // Monitorul Oficial al RM. – 2008. – Nr 210. – 25 noiem. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=329775>. – Accesat : 17.11.2023.

Instrucțiunea aprobă modelul *Declarației ecologice* depuse pe propria răspundere de către importator, la plasarea mărfurilor în regim vamal de import.

Agricultura Ecologică

- 104. Programul național de protecție integrată a plantelor pentru anii 2018-2027 și a Planul de acțiuni privind implementarea acestuia** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 123 din 02 feb 2018 // Monitorul Oficial al RM . – 2018. – Nr 40-47. – 09 feb. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : [file:///C:/Users/Win7_UEFI/Downloads/102113%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Win7_UEFI/Downloads/102113%20(1).pdf). – Accesat : 17.11.2023.

Hotărâre, în scopul promovării aplicării raționale a tratamentelor fitosanitare pentru asigurarea securității alimentare și producției sigure a produselor de origine vegetală. Programul este un document de planificare strategică pe termen lung, care stabilește scopul, obiectivele specifice și acțiunile prioritare ce urmează a fi implementate în vederea asigurării unui management corect al organismelor dăunătoare și a aplicării sistemului integrat de protecție a plantelor.

- 105. Programul Național privind producția agroalimentară ecologică** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 149 din 10 feb. 2006 // Monitorul Oficial al RM. – 2006. – Nr 31-34. 0 24 feb. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/4cxa29fn>. – Accesat : 17.11.2023.

Producția agroalimentară ecologică este o modalitate de dezvoltare durabilă în agricultură, care permite soluționarea eficientă a unui șir de probleme de ordin social, ecologic și economic. Prezentul *Program* presupune obiective de bază în plan social, în plan ecologic, în plan economic.

- 106. Producția agroalimentară ecologică** : Legea nr.115 din 09 iunie 2005 // Monitorul Oficial al RM. – 2005. – Nr 95-97. – 15 iul. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=115169&lang=ro. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Lege* reglementează raporturile sociale ce țin de obținerea de produse agroalimentare ecologice fără utilizarea substanțelor chimice de sinteză, precum și comercializarea produselor ecologice de origine vegetală și animală.

107. Producția ecologică și etichetarea produselor ecologice : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 237 din 31 iul. 2023 // Monitorul Oficial. – 2023. – Nr 338-340. – 05 sep. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/mvpktruy>. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Lege* stabilește principiile producției ecologice și instituie normele privind producția ecologică, certificarea aferentă și utilizarea indicațiilor referitoare la producția ecologică în etichetare și în publicitate, precum și normele privind controalele suplimentare legate de producția și etichetarea produselor ecologice.

108. Reglementarea tehnică „Producția agroalimentară ecologică și etichetarea produselor agroalimentare ecologice” : Hotărâre Guvernului Rep. Moldova nr 1078 din 22.09.2008 // Monitorul Oficial al RM. – 2008. – Nr 178. – 25 sep. ; Idem [Resursă electronică]. – ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/3r6afa3a>. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Reglementare tehnică* stabilește cerințe aplicabile producției agroalimentare ecologice - la toate etapele de producție, procesare și comercializare a produselor ecologice și de control al acestora; la utilizarea în etichetare și în publicitate a indicațiilor aplicabile producției ecologice.

X. Gestionarea deșeurilor

- 109. *Lege privind deșeurile*** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 209 din 29 iul. 2016 // Monitorul Oficial. – 2016. – Nr.459-471/916 din 23 dec. 2016 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://bibliotecapublicad rept.files.wordpress.com/2023/10/1-e-g-e-privind-deseurile.pdf>. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Lege* stabilește bazele juridice, politica de stat și măsurile necesare pentru protecția mediului și a sănătății populației prin prevenirea sau reducerea efectelor adverse determinate de generarea și gestionarea deșeurilor și prin reducerea efectelor generale ale folosirii resurselor și creșterea eficienței folosirii acestora.

- 110. *Strategia națională privind managementul deșeurilor radioactive pentru anii 2017-2026 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia*** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 68 din 13 apr. 2017 // Monitorul Oficial al RM. – 2017. – Nr 201-213. – 23 iun. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/y6uh88pb>. – Accesat : 17.11.2023.

Strategia este un document de identificare a direcției primordiale privind implementarea activităților radiologice și nucleare din domeniul managementului deșeurilor radioactive și stabilește modalitățile și mecanismele de organizare a măsurilor ce urmează a fi întreprinse în scopul gestionării responsabile și în condiții de siguranță a deșeurilor radioactive.

- 111. *Programul Național pentru gestionarea deșeurilor pentru anii 2023-2027*** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova dec. 2023 // Monitorul Oficial al RM. – 2023. – Nr 474-477. – 12 dec. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <http://tinyurl.com/mvxwn7eb>. – Accesat : 17.11.2023.

Programul este elaborat în vederea executării Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2020-2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 636/2019 și va contribui la atingerea obiectivului care „constă în dezvoltarea până în anul 2027 a unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor, eficient din punct de vedere economic și care să asigure dreptul fundamental la un mediu sănătos și sigur și atingerea principalilor indicatori ai dezvoltării durabile, incluse în Strategia de națională de dezvoltare Moldova 2030.

- 112. *Regulament privind incinerarea și co-incinerarea deșeurilor*** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 205 din 12 apr. 2023 // Monitorul Oficial al RM. – 2023. – Nr 195-196. – 15 iun. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/z9924paa>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul reglementează activitatea și stabilește condițiile de exploatare și supraveghere a instalațiilor de incinerare și coincinerare a deșeurilor, în scopul de a preveni sau a limita, pe cât este posibil, efectele negative asupra mediului și, în special, poluarea datorată emisiilor în aer, sol, în apele de suprafață și în apele subterane, precum și riscurile pe care acestea le prezintă pentru sănătatea oamenilor, floră și faună.

113. *Regulament privind transferurile de deșuri* : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 411 din 22-06-2022 // Monitorul Oficial al RM. – 2022. – Nr 284-290. – 16 sep. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=133366&lang=ro. – Accesat : 17.11.2023.

Prezentul *Regulament* prevede măsuri de protecție a mediului și a sănătății umane prin prevenirea sau reducerea efectelor negative care pot fi cauzate de transferurile de deșuri. Acesta stabilește proceduri și regimuri de control pentru transferurile de deșuri, în funcție de originea, destinația și ruta transferului, de tipul de deșeu transferat și de tipul operațiunii de gestionare care se aplică deșeurilor la destinație.

114. *Sistemul informațional automatizat „Managementul deșeurilor”* : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 682 din 11 iul. 2018 // Monitorul Oficial al RM. – 2018. – Nr 267-275. – 20 iul. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/5n6k2nct>. – Accesat : 17.11.2023.

Obiectivul Sistemului constă în formarea unei resurse informaționale privind informațiile despre deșeurile din Republica Moldova în vederea implementării Clasificatorului European privind *Lista deșeurilor*, inclusiv a celor periculoase.

115. *Strategia de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027* : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 248 din 10 apr. 2013 // Monitorul Oficial al RM. – 2013. – Nr 82-306. – 12 apr. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/p6zsp3aj>. – Accesat : 17.11.2023.

Scopul *Strategiei* este crearea unui sistem integrat de reglementare tehnică și ecologică în domeniile de colectare selectivă pentru reciclarea, valorificarea, eliminarea și depozitarea deșeurilor.

116. *Ținerea evidenței și transmiterea datelor și informațiilor despre deșuri și gestionarea acestora* : Instrucțiune : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr.501 din 29 mai 2018 // Monitorul Oficial al RM . – 2018. – Nr 176-180. – 01 iun. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=108614&lang=ro. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Instrucțiune* stabilește responsabilitățile deținătorilor de deșuri pentru pregătirea și prezentarea datelor și informațiilor despre deșuri și gestionarea acestora; clasificarea și modalitatea de administrare a datelor și informațiilor despre deșuri și gestionarea acestora; managementul datelor și informațiilor despre deșuri și gestionarea acestora; procedurile de monitorizare, conformare și aplicare.

Monitorizarea regimului deșeurilor din sectorul gospodăresc, public, industrial și a deșeurilor periculoase

- 117. Regulamentul cu privire la managementul deșeurilor radioactive** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 388 din 26 iunie 2009 // Monitorul Oficial al RM. – 2009. – Nr 110-111. – 10 iul. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/m5kmvzat>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul determină cerințele privind asigurarea securității radiologice și a radioprotecției personalului și populației în procesul managementului tuturor tipurilor de deșeuri radioactive.

- 118. Regulamentul privind ambalajele și deșeurile de ambalaje** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr.561 din 31 iul. 2020 // Monitorul Oficial al RM. – 2020. – Nr 212-220. – 21 aug. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=122773&lang=ro. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul reglementează gestionarea ambalajelor și deșeurilor de ambalaje în scopul prevenirii sau reducerii impactului asupra mediului, asigurând un grad ridicat de protecție a mediului, funcționarea pieței și evitarea obstacolelor în calea comerțului, prevenirea denaturării sau limitării concurenței.

- 119. Regulamentul privind deșeurile de echipamente electrice și electronice** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr.212 din 07 mar. 2018 // Monitorul Oficial al RM . – 2018. – Nr 95-104. – 23 mar. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=139922&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Prezentul *Regulament* reglementează categoriile de deșeuri echipamente electrice și pentru gestionarea acestora în scopul prevenirii sau reducerii impactului asupra mediului și a sănătății umane, contribuind astfel la o dezvoltare durabilă a societății. Aplicarea prezentului Regulament contribuie la îmbunătățirea performanțelor de protecție a mediului și sănătății populației prin prevenirea sau reducerea efectelor negative ale generării și gestionării deșeurilor, precum și prin îmbunătățirea eficienței utilizării acestora.

- 120. Regulamentului privind gestionarea bateriilor și acumulatorilor și deșeurilor de baterii și acumulatori** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 586 din 31 iul. 2020 // Monitorul Oficial al RM. – 2020. – Nr 221-225. – 28 aug. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/yxet5jxb>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul reglementează categoriile de deșeuri de baterii și acumulatori enumerate în anexa nr.1, în scopul prevenirii sau al reducerii impactului asupra mediului înconjurător și a sănătății populației, contribuind astfel la dezvoltarea durabilă a societății.

- 121. Regulamentul sanitar privind gestionarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 696 din 11 iul. 2018 // Monitorul Oficial al RM. – 2018. – Nr 295-308. – 10 aug. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/2e8zuc3c>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul sanitar reglementează modul de colectare separată pe tipuri, împachetare, etichetare, stocare temporară, transportare în cadrul instituțiilor producătoare, tratare, livrare, eliminare și evidență a deșeurilor rezultate din activitatea medicală.

Monitorizarea deșeurilor și substanțelor chimice

- 122. Emisiile industriale** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 227 din 30.09.2022 // Monitorul Oficial. – 2022. – Nr 326-333. – 21 oct. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://bibliotecapublicad rept.files.wordpress.com/2023/10/Lege-privind-emisiile-industriale.pdf>. – Accesat : 17.11.2023.

Scopul prezentei *Legi* este instituirea cadrului normativ cu privire la prevenirea poluării provocate de activitățile industriale și economice, în vederea reducerii emisiilor în aer, apă și sol, inclusiv a generării de deșeuri, precum și controlul de mediu, promovarea și aplicarea celor mai bune tehnici disponibile pentru a se atinge un nivel înalt de protecție a mediului. Obiectul prezentei legi sunt procedurile și reglementările aplicate în procesul de prevenire a poluării aerului, apei și solului, a generării de deșeuri, de prevenire sau reducere a impactului negativ asupra mediului și a sănătății umane urmare a desfășurării activităților industriale și economice.

- 123. Energia electrică** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 107 din 27 mai 2016 // Monitorul Oficial. – 2016. – nr.193-203/413 din 08 iul. 2016 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://bibliotecapublicad rept.files.wordpress.com/2023/10/l-e-g-e-cu-privire-la-energia-electrica.pdf>. – Accesat : 17.11.2023.

Legea include prevederi menite să asigure protecția mediului și creșterea eficienței energetice, precum și promovarea utilizării tehnologiilor inteligente și ecologice și a cerințelor de securitate.

- 124. Gazele fluorurate cu efect de seră** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 43 din 03 mar. 2023 // Monitorul Oficial . – 2023. – Nr.113-116/178 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://bibliotecapublicad rept.files.wordpress.com/2023/10/l-e-g-e-privind-gazele-fluorurate-cu-efect-de-sera.pdf>. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Lege* stabilește cadrul juridic pentru punerea în aplicare a măsurilor de atenuare a schimbărilor climatice și de protecție a mediului înconjurător prin reducerea emisiilor de gaze fluorurate cu efect de seră.

- 125. Gazele naturale** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 108 din 27 mai 2016 // Monitorul Oficial. – 2016. – Nr.193-203/415 din 08 iul. 2016 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://bibliotecapublicad rept.files.wordpress.com/2023/10/l-e-g-e-cu-privire-la-gazele-naturale.pdf>. – Accesat : 17.11.2023.

Legea include prevederi menite să asigure protecția mediului și a cerințelor de securitate prevăzute de *Lege*, stabilește direcțiile prioritare și politicile de stat în sectorul gazelor naturale, inclusiv ținând cont de necesitatea reducerii impactului sectorului de gaze naturale asupra mediului.

- 126. *Produsele de uz fitosanitar și la fertilizanți*** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr.119 din 22 iunie 2004 // Monitorul Oficial al RM . – 2004. – Nr 100-103. – 25 iun. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=136500&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Lege* stabilește bazele juridice și politica de stat în sfera activității cu produse de uz fitosanitar și cu fertilizanți, reglementează condițiile lor de cercetare, testare, experimentare și omologare de stat, de fabricare, import, transportare, depozitare, comercializare și utilizare inofensivă pentru om, animale și mediu, raporturile aferente supravegherii și controlului de stat asupra respectării legislației în vigoare, determină drepturile și obligațiile întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor și cetățenilor, împuternicirile autorităților competente în domeniu, faptele ce constituie încălcări, precum și răspunderea pentru comiterea lor.

- 127. *Programul național privind managementul durabil al substanțelor chimice în Republica Moldova*** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 973 din 18 oct. 2010 // Monitorul Oficial al RM. – 2010. – Nr 214-220. – 05 noiem. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=114309&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Programul stabilește scopuri, obiective și acțiuni menite să creeze un sistem integrat de gestionare a substanțelor chimice, eficient din punct de vedere tehnic, economic, social și ecologic.

- 128. *Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți*** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr.373 din 24 apr. 2018 // Monitorul Oficial al RM . – 2018. – Nr 133-141. – 27 apr. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=122933&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Scopul - colectarea informațiilor privind emisiile de poluanți și transferul acestora. *Registrul* reprezintă date sistematizate despre emisiile de poluanți în aer, apă, sol și sursele difuze, precum și despre transferurile de deșeuri și poluanți din apele reziduale în afara amplasamentului, raportate de către operatorii, care desfășoară una sau mai multe activități.

- 129. *Regulamentul cu privire la importul, stocarea, comercializarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților*** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr.1045 din 05 oct. 2005 // Monitorul Oficial al RM . – 2005. – Nr 133-138. – 14 oct. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=113258&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Prezentul *Regulament* stabilește condițiile și modul de importare, stocare comercializare și utilizare a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților, în scopul suprimării importului lor ilicit, asigurării protecției intereselor vitale și a securității cetățenilor, în conformitate cu cerințele legislației în vigoare.

- 130. Regulament cu privire la măsurile de reducere a emisiilor provenite de la sistemele de climatizare ale autovehiculelor :** Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 1242 din 14.11.2016 // Monitorul Oficial al RM. – 2016. – Nr 405-414. – 25 noiem. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=114298&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul stabilește dispoziții referitoare la instalarea sistemelor de climatizare destinate autovehiculelor, în vederea plasării acestora pe piață, și reîncărcarea sistemelor de climatizare pentru orice vehicule cu gaze fluorurate cu efect de seră cu un potențial de încălzire globală mai mare decât 150.

- 131. Regulament privind atestarea și omologarea de stat a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților pentru utilizare în agricultură și silvicultură :** Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr.1307 din 12 dec. 2005 // Monitorul Oficial al RM . – 2005. – Nr 176-181. – 30 dec. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=125303&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul este elaborat în scopul expertizei rezultatelor cercetărilor-testărilor-experimentărilor de stat ale produsului în scopul omologării ulterioare a acestuia și includerea produsului de uz fitosanitar sau a fertilizantului în Registrul de stat.

- 132. Regulament privind bifenilii policlorurați :** Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr.81 din 02 feb. 2009 // Monitorul Oficial al RM . – 2009. – Nr 27-29. – 10 feb. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=119567&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul aproximează legislației RM la legislația UE privind eliminarea controlată a bifenililor policlorurați, decontaminarea sau eliminarea echipamentului cu conținut de BPC și/sau eliminarea BPC uzați în vederea lichidării lor complete în baza prevederilor *Directivei 96/59/EC, Convenției de la Stockholm* privind poluanții organici persistenți, ale Protocolului privind poluanții organici persistenți la Convenția din 1979 asupra poluării atmosferice transfrontaliere pe distanțe lungi, ratificat prin *Legea nr. 1018/2002*.

- 133. Regulamentul privind reducerea conținutului de sulf din anumiți combustibili lichizi :** Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 414 din 08 apr. 2016 // Monitorul Oficial al RM. – Nr 100-105. – 15 apr. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=134771&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul stabilește condițiile de utilizare a anumitor combustibili lichizi, inclusiv combustibilii marini, în scopul reducerii emisiilor de dioxid de sulf, rezultate din arderea acestora, în vederea diminuării efectelor negative ale acestor emisii asupra sănătății populației și mediului înconjurător.

- 134. Regulamentul rețelei naționale de observare și control de laborator asupra contaminării (poluării) mediului înconjurător cu substanțe radioactive, otrăvitoare, puternic toxice și agenți biologici :** Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 961 din 21 aug. 2006 // Monitorul Oficial al RM . – 2006. – Nr 1422-145. – 08 sep. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=317145>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul stabilește obiectivele controlului radioactiv, chimic și biologic al mediului înconjurător, modul de organizare și componența rețelei naționale de observare și control de laborator, precum și sarcinile acestuia în regim obișnuit (activitate cotidiană), în regim sporit de pregătire și în situații excepționale.

135. **Strategia Națională cu privire la reducerea și eliminarea poluanților organici persistenți și „Planul Național de implementare a Convenției de la Stockholm privind poluanții organici persistenți”** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 1155 din 20 oct. 2004 // Monitorul Oficial al RM . – 2004. – Nr 193. – 29 oct. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=297880>. – Accesat : 17.11.2023.

Obiectivul prezentei *Strategii* este reducerea impactului poluanților organici persistenți asupra mediului înconjurător și sănătății umane.

136. **Substanțele chimice** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 277 din 29.11.2018 // Monitorul Oficial. – 2019. – Nr 49-58/109 din 15 feb. 2019 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://bibliotecapublicad rept.files.wordpress.com/2023/10/1-e-g-e-privind-substantele-chimice.pdf>. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Lege* reglementează obligațiile persoanelor fizice și juridice, care produc sau plasează pe piață substanțe sau amestecuri chimice, interdicțiile și restricțiile privind producerea, plasarea pe piață, importul, exportul și utilizarea substanțelor și amestecurilor chimice periculoase, condițiile de clasificare, etichetare și ambalare a substanțelor și amestecurilor chimice, crearea și menținerea unui registru al produselor chimice, procedura de raportare a produselor chimice, procedura de autorizare a produselor chimice periculoase, obligațiile de raportare, controlul și alte aspecte cu privire la substanțele și amestecurile chimice.

XI. Controlul calității mediului în ecosistemele antropizate urban

- 137. Ameliorarea prin împădurire a terenurilor degradate** : Legea nr. 1041 din 16 iun. 2000 // Monitorul Oficial al RM. – 2000. – Nr 141-143. – 09 noiem. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=130538&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Lege* stabilește bazele juridice ale ameliorării prin împădurire a terenurilor degradate, procedurile de identificare a unor astfel de terenuri, precum și sursele de finanțare.

- 138. Asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigație** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr. 171/2010 din 09-07-2010 // Monitorul Oficial al RM. – 2010. – 160-162 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=135036&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Scopul prezentei *Legi* este - crearea unui cadru legal comprehensiv pentru constituirea și funcționarea asociațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații drept entitate juridică specifică.

- 139. Concepția salubrității localităților din Republica Moldova** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 486 din 02 mai 2007 // Monitorul Oficial al RM . – 2007. – Nr 67-69. – 18 mai ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=12287&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Obiectivul principal al *Concepției* este direcționarea și concretizarea politicii în domeniul salubrității și igienizării localităților, îmbunătățirea stării igienice a localităților țării, diversificarea și consolidarea capacităților serviciilor publice de salubritate, conservarea și protecția mediului înconjurător, ridicarea responsabilității autorităților administrației publice locale în acest domeniu.

- 140. Cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale** : Legea nr. 591-XIV din 23.09.1999 // Monitorul Oficial al Rep. Moldova. – 1999. – nr.133-134/649 din 02 dec. 1999 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://bibliotecapublicadrept.files.wordpress.com/2023/10/1-e-g-e-cu-privire-la-spatiile-verzi-ale-localitatilor-urbane-si-rurale.pdf>. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Lege* reglementează relațiile în domeniul dezvoltării și protecției spațiilor verzi ale localităților urbane și rurale în scopul asigurării dreptului fiecărui om la un mediu sănătos și estetic plăcut.

- 141. *Cuantumul plății pentru prejudiciul cauzat spațiilor verzi ale localităților urbane și rurale : Instrucțiune*** : Ordinul Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale nr.34 din 16.09.2008 // Monitorul Oficial al RM. – 2008. – Nr 186. – 14 oct. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <http://www.amac.md/Biblioteca/data/29/09/05.1.pdf>. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Instrucțiune* stabilește modul de calculare a cuantumului plății pentru prejudiciul cauzat spațiilor verzi cu excepția pădurilor-parc din zonele verzi ale localităților. Cuantumul plății pentru prejudiciul cauzat pădurilor-parc din zonele verzi ale localităților va fi calculat conform anexelor *Codului silvic*.

- 142. *Cu privire la procedura unică de ținere a evidenței spațiilor verzi ale localităților urbane și rurale*** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr.676 din 11 iul. 2000 // Monitorul Oficial al RM. – 2000. – Nr 84-87. – 21 iul. ; Idem [Resursă electronică]. – https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=76071&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Hotărârea stabilește că evidența unică a spațiilor verzi ale localităților urbane și rurale se constituie din trei niveluri : nivelul unu - local (comună, oraș, municipiu); nivelul doi - local (județ, U.T.A. Găgăuzia, municipiul-Chișinău); nivelul trei - național (autoritatea centrală pentru mediu) și se efectuează conform anexelor nr. 1, 2 și 3 de către persoanele responsabile din cadrul organelor administrației publice centrale și locale.

- 143. *Măsurile de stabilire a zonelor și fâșiilor riverane de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă*** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 32 din 16 ian. 2001 // Monitorul Oficial al RM. – 2001. – Nr 47-58. – 31 mai ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=301052>. – Accesat : 17.11.2023.

Controlul de stat asupra stabilirii hotarelor zonelor și fâșiilor riverane de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă, întreținerea și respectarea regimului de exploatare a acestora se efectuează de către Ministerul Mediului și Amenajării Teritoriului, iar controlul operativ - de către Ministerul Agriculturii și Industriei Prelucrătoare (Agenția “Apele Moldovei”) și organele administrației publice locale.

- 144. *Organizarea și funcționarea ghișeului unic în domeniul autorizării de mediu pentru folosința specială a apei*** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 894 din 12.11.2013 // Monitorul Oficial al RM. – 2013. – Nr 262-267 ; Idem [Resursă electronică]. – <https://eresursedrept.files.wordpress.com/2023/11/121894.pdf>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul este elaborat în vederea eficientizării și raționalizării procedurii de coordonare și aprobare a actelor necesare pentru autorizarea de mediu pentru folosința specială a apei.

- 145. *Plata pentru poluarea mediului*** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr.1540 din 25 feb. 1998 // Monitorul Oficial al RM. – 1998. – Nr 54-55. – 18 iun. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311615>. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Lege* are drept obiective : a) crearea unui sistem de activitate economică în care devine neconvenabilă cauzarea oricărui prejudiciu mediului; b) stimularea construcției și exploatării sistemelor de captare și neutralizare a poluanților, de colectare, reciclare și distrugere a deșeurilor, precum și implementarea de tehnologii

non poluante, realizarea altor măsuri care ar micșora volumul emisiilor de poluanți în mediu și ar diminua formarea deșeurilor de producție și a deșeurilor de ambalaje; c) formarea fondurilor ecologice pentru finanțarea activității orientate spre ameliorarea calității mediului.

- 146. Procedura-cadru privind organizarea, derularea și atribuirea contractelor de delegare a gestiunii Serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare :** Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 506 din 01.11.2019 // Monitorul Oficial al RM. – 2019. – Nr 346-351. – 22 noiem. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/bdhjhz7j>. – Accesat : 17.11.2023.

Procedura-cadru reglementează cadrul juridic unitar ce ține de organizarea și desfășurarea procedurilor de atribuire a contractului de delegare a gestiunii serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare, precum și de concesiunea bunurilor care constituie sistemele de alimentare cu apă și de canalizare.

- 147. Regulamentul cu privire la gestionarea riscurilor de inundații :** Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 887 din 11 noiem. 2013 // Monitorul Oficial al RM 2013. – Nr 258-992. – 15 noiem. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/bdcurs4v>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul stabilește cadrul normativ pentru gestionarea riscurilor de inundații.

- 148. Regulamentul cu privire la planificarea gestionării secetei :** Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 779 din 4 oct. 2013 // Monitorul Oficial al RM. – 2013. – Nr 222-227. – 11 oct. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/2dep3hpb>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul prevede asigurarea elaborării și implementării măsurilor pentru a preveni, atenua și diminua consecințele secetei.

- 149. Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau corpuri de apă pentru localitățile urbane și rurale :** Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr. 950 din 25 noiem. 2013 // Monitorul Oficial al RM. – 2013. – Nr 284-289. – 06 dec. ; Republicat : Monitorul Oficial al RM. – 2020. – Nr 112-114. – 06 mai ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <https://tinyurl.com/3jm38zsm>. – Accesat : 17.11.2023.

Prezentul *Regulament* are drept scop : stabilirea cerințelor pentru exploatarea sistemelor de colectare a apelor uzate și pentru exploatarea stațiilor de epurare, care trebuie să conțină prevederi referitor la metoda și gradul de epurare care trebuie asigurate în funcție de numărul de locuitori/de mărimea localității deservite sau care urmează să fie deservită de un sistem de colectare și de o stație de epurare și/sau de calitatea emisarelor în care se deversează apele uzate epurate.

- 150. Regulament privind efectuarea lucrărilor de împădurire a terenurilor degradate proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale și a terenurilor degradate proprietate privată :** Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr.1186 din 28 oct. 2016 // Monitorul Oficial al RM. – Nr 379-386. – 04 noiem. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=114853&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul stabilește modul de împădurire a terenurilor degradate proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale (comune, orașe, municipii), precum și a terenurilor degradate proprietate privată (persoane fizice și juridice).

- 151. Regulamentele privind Terenurile destinate industriei, transportului, telecomunicațiilor, apărării și cu alte destinații speciale și privind Modul de trecere la pierderi a sistemelor de ameliorare și de clasare a terenurilor irigate și desecate în categoria celor neirigate :** Hotărârea Guvernului nr. 707/1993 din 12-11-1993 // Monitorul Parlamentului. – 1993. – Nr 11 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=83455&lang=ro. – Accesat : 17.11.2023.

Prezentul *Regulament* reglementează modul de utilizare a terenurilor destinate industriei, transportului, telecomunicațiilor, apărării și cu alte destinații speciale și dă definiția acestor noțiuni.

- 152. Regulamentul privind evaluarea impactului întreprinderilor privatizabile asupra mediului înconjurător :** Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 394 din 08 apr. 1998 // Monitorul Oficial al RM . – 1998. – Nr 56-59. – 25 iun. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=44782&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul stabilește modul de evaluare a impactului asupra mediului înconjurător - expres-auditului ecologic la întreprinderile ecologic periculoase, pasibile de privatizare, sau în cazul schimbării proprietarului, și are ca scop evaluarea și compensarea prejudiciului cauzat mediului prin activitatea precedentă a întreprinderii, elaborarea planurilor de investiții și implementarea măsurilor de evitare a impactului negativ asupra mediului în viitor.

- 153. Regulamentul privind zonele protejate naturale și construite :** Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 1009 din 05 oct. 2000. – Monitorul Oficial al RM . – 2000. – Nr 127-129. – 12 oct. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=295600>. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul stabilește criteriile de delimitare a zonelor protejate naturale și construite în documentația de urbanism și amenajare a teritoriului, exigențele de bază pentru conservarea, punerea în valoare a acestor zone, determină competențele autorităților publice centrale și locale în acest domeniu, propune reglementări speciale pentru situri, rezervații etc. Instituirea zonelor protejate are ca scop conservarea, valorificarea bunurilor patrimoniului natural și construit prin delimitarea în jurul lor a unor teritorii cu regim special de gestionare și reglementare a intervențiilor, pentru asigurarea unui cadru armonios și unor condiții optime de păstrare a acestor bunuri.

- 154. Zonele și fâșiile de protecție a apelor, râurilor și bazinelor de apă :** Legea Parlamentului Rep. Moldova nr 440 din 27 apr. 1995 // Monitorul Oficial al RM . – 1995. – Nr 43. – 03 aug. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311668>. – Accesat : 17.11.2023.

Prezenta *Lege* reglementează modul de creare a zonelor de protecție a apelor și a fâșiilor riverane de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă, regimul de folosire și activitatea de ocrotire a lor. Sub incidența ei nimeresc toate persoanele juridice și fizice, inclusiv cele străine.

XII. Cadrul instituțional

155. **Administrația publică locală** : Legea Parlamentului Rep. Moldova nr 436 din 28 dec. 2006 // Monitorul Oficial. – 2006. – Nr 32-35 ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=17393&lang=ro. – Accesat : 17.11.2023.

Administrația publică locală aprobă strategii, prognoze, planuri și programe de dezvoltare social-economică a raionului, programe de refacere și protecție a mediului înconjurător.

156. **Instituția publică „Oficiul Național de Implementare a Proiectelor în Domeniul Mediului”** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 1249 din 19 dec. 2018 // Monitorul Oficial al RM . – 2018. – Nr 513-525. – 28 dec. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=137301&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Statutul Instituției Publice *Oficiul Național de Implementare a Proiectelor în Domeniul Mediului* reglementează misiunea, domeniile de competență, funcțiile de bază și drepturile Instituției Publice, precum și organizarea activității acesteia. Instituția are misiunea de a acorda suport Ministerului Mediului și structurilor organizaționale din sfera sa de competență, în scopul implementării eficiente a proiectelor de asistență financiară și tehnică, externă și internă în conformitate cu prevederile actelor normative, convențiilor internaționale la care Republica Moldova este parte și standardelor internaționale în domeniul protecției mediului, precum și de a crea premisele necesare pentru desfășurarea în condiții de legalitate și transparență a procedurilor de identificare, evaluare, selectare, finanțare și monitorizare a proiectelor în domeniul respectiv, în vederea asigurării administrării eficiente a Fondului Național pentru Mediu.

157. **Regulament cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea „Agenției de Mediu”** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 549 din 13-06-2018 // Monitorul Oficial al RM . – 2018. – Nr 210223. – 22 iun. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=127927&lang=ro# Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul reglementează statutul juridic, misiunea, domeniile de activitate, funcțiile de bază, atribuțiile principale și drepturile acesteia, precum și organizarea activității acesteia. În activitatea sa, Agenția se conduce de Constituția și legele Republicii Moldova, decretele Președintelui Republicii Moldova, ordonanțele, hotărârile și dispozițiile Guvernului, alte acte normative, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, ordinele și dispozițiile ministrului mediului, precum și de prezentul Regulament.

158. **Regulament cu privire la organizarea și funcționarea „Inspectoratului pentru Protecția Mediului”** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 548 din 13-06-2018 // Monitorul Oficial al RM . – 2018. – Nr 210-223. – 22 iun. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=138709&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul reglementează statutul juridic, misiunea, domeniile de activitate, funcțiile, atribuțiile principale și drepturile generale ale Inspectoratului, locul lui în structura administrației publice, precum și modul de organizare a activității acestuia. Inspectoratul se organizează și funcționează ca autoritate administrativă în subordinea Ministerului Mediului, împuternicit să efectueze supravegherea și controlul de stat în domeniul protecției mediului și utilizării resurselor naturale. Inspectoratul inițiază și menține relații de colaborare, în limitele competenței sale, cu autoritățile publice centrale și locale, instituțiile științifice, de învățământ, cu mass-media, organizațiile nonguvernamentale de mediu naționale, regionale și internaționale.

- 159. Regulament cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Mediului** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 145 din 25-08-2021 // Monitorul Oficial al RM . – 2021. – Nr 206-208. – 01 sep. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=138706&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Ministerul Mediului este organul central de specialitate al administrației publice, care asigură realizarea politicii guvernamentale, realizează funcțiile stabilite de prezentul Regulament în următoarele domenii : 1) protecția mediului; 2) schimbări climatice; 3) gestionarea durabilă a resurselor naturale.

- 160. Regulamentul „Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale”** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 485 din 12-08-2009 // Monitorul Oficial al RM . – 2009. – nr 124-126. – 14 aug. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=138707&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Agenția este autoritatea administrativă centrală din subordinea Ministerului Mediului, specializată în cercetarea, evidența și reglementarea folosirii resurselor minerale, având drept scop implementarea politicii statului în domeniul cercetării geologice, folosirii raționale și protecției subsolului, conform prevederilor Codului subsolului.

- 161. Regulamentul Comisiei Naționale a Cărții Roșii** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 796 din 07 iul. 2006 // Monitorul Oficial al RM. – 2006. – Nr 112-115. – 21 iul. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=25772&lang=ro. – Accesat : 17.11.2023.

Comisia are statut de organ consultativ, activează pe baze obștești și își desfășoară activitatea în conformitate cu Constituția și legile Republicii Moldova, acordurile și convențiile internaționale la care Republica Moldova este parte, alte acte normative, precum și prezentul Regulament. Comisia contribuie la coordonarea activităților întreprinse în vederea elaborării și ținerii Cărții Roșii a Republicii Moldova și conjugarea eforturilor în acest domeniu ale ministerelor, altor autorități administrative centrale, autorităților administrației publice locale, instituțiilor științifice și organizațiilor neguvernamentale.

- 162. Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Comitetului național de etică pentru protecția animalelor folosite în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 318 din 10 iul. 2019 // Monitorul Oficial al RM. – 2018. – Nr 223-229. – 12 iul. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=115171&lang=ro. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul stabilește modul de organizare, domeniul de activitate și atribuțiile Comitetului național de etică pentru protecția animalelor folosite în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice.

- 163. Regulamentul privind organizarea și funcționarea Agenției „Apele Moldovei”, structurii și efectivului-limită ale acesteia** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 882 din 22 oct. 2014 Monitorul Oficial al RM . – 2014. – Nr 325-332. – 31 oct. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=138710&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul reglementează statutul juridic al Agenției „Apele Moldovei”, misiunea, funcțiile de bază, atribuțiile principale, drepturile generale și responsabilitățile, precum și organizarea activității acesteia.

- 164. Regulamentul privind organizarea și funcționarea Agenției „Moldsilva”, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acesteia** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 150 din 02-03-2010 // Monitorul Oficial al RM . – 2010. – Nr 33. – 05 mar. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=138708&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Regulamentul reglementează statutul juridic al Agenției „Moldsilva” și locul ei în structura administrației publice centrale, misiunea, funcțiile de bază, atribuțiile și drepturile Agenției „Moldsilva” (în continuare – Agenția), precum și organizarea activității acesteia.

- 165. Regulament privind organizarea și funcționarea „Agenției Naționale de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice, structurii și efectivului-limită ale acesteia”** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 458 din 24-07-2015 // Monitorul Oficial al RM . – 2015. – Nr 197-205. – 31 iul. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=127670&lang=ro#. – Accesat : 17.11.2023.

Prezentul *Regulament* stabilește statutul juridic, misiunea, funcțiile, atribuțiile și drepturile Agenției Naționale de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice, locul ei în structura administrației publice centrale de specialitate, structura, precum și modul de organizare a activității acesteia.

- 166. Regulamentul structurii organizaționale și efectivului-limită ale Agenției Naționale de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice** : Hotărârea Guvernului Rep. Moldova nr 328 din 23 mar. 2007 // Monitorul Oficial al RM . – 2007. – Nr 43-46. – 30 mar. ; Idem [Resursă electronică]. – Mod de acces : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=127670&lang=ro#. – Accesat : 23.02.2023.

Prezentul *Regulament* stabilește statutul organizatorico-juridic, obiectivele, obligațiile, funcțiile și drepturile Agenției în protecția radiologică a populației, mediului înconjurător și a bunurilor materiale din țară.

INDEX DE SUBIECTE

Agricultură ecologică 23, 26, 104

Apa potabilă 12, 18, 19, 25, 146

Ape de suprafață 14, 17,

Ape minerale 25, 160

Ape subterane 20, 21,

Ape uzate 19, 22, 145, 149

Arie naturală 87, 88, 91, 92

Audit ecologic 100, 152

Bazin 6, 7, 44, 65, 66, 143, 154

Biosferă 81, 86

Cadastru 16, 35, 40, 41, 63, 75, 88

Calitatea aerului 29

Calitatea apei 18, 19, 20, 21

Calitatea mediului 14

Canalizație 19, 146, 149

Carantină fitosanitară 60

Carburanți 31, 32

Cartea Roșie 82, 89, 161

Compuși organici 32, 33, 132, 135

Control geologic 53

Culturi nucifere 68

Declarație ecologică 103

Deșeuri electronice 119

Deșeuri energetice 119, 120, 121, 123, 125, 133

Deșeuri medicinale 121

Deșeuri radioactive 28, 110, 117, 134

Deșeuri 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 118, 119, 120, 121, 149

Diversitate biologică 56, 58

Ecologie 96, 98, 100, 102, 103, 104, 105

Emisii industriale 31, 32, 33, 122, 124, 125, 126, 127, 128, 130

Epurare 19, 149

Evaluarea mediului 3, 4, 17, 21, 29, 152, 156

Expertiza ecologică 96, 131

Explorare geologică 44, 54

Fertilizanți 129, 131

Fond ecologic 102

Fond forestier 80

Genetică 97, 101

Geologie 53, 160

Gestionare 6, 7, 20, 77, 84, 109, 147, 148, 153, 159

Gestionarea deșeurilor 109, 111, 113, 115, 116, 118, 120

Grădină botanică 84, 89, 93

Grădină dendrologică 93

Grădină zoologică 71, 89, 93

Hidrocarburi 30, 32, 54

Impact 3, 4, 27, 31, 34, 96, 118, 119, 120, 122, 125, 135, 152

Inundații 15, 26, 147

Irigație 138, 151

Management 6, 9, 15, 18, 36, 90, 91, 82, 104, 110, 114, 116, 117, 127

Monument 81, 83, 92

Ozon 30, 31, 33

Parc național 81, 85, 90

Pășuni 38

Piscicultură 77, 79

Politică de mediu 2, 109, 125, 126

Poluanți 23, 26, 128, 132, 134, 135, 145

Prejudiciu 49, 141, 145, 152

Producție agroalimentară 105, 107, 108

Produse ecologice 105, 107, 108

Proprietate 10, 35, 38, 39, 40, 42, 48, 52, 88, 150, 152

Protecția aerului 27, 28

Protecția apelor 10, 11, 13, 24, 138, 143, 144, 154, 162,

Protecția lumii animale 57, 71, 72, 73, 74, 82, 162

Protecția mediului 1, 5, 158

Protecția pădurilor 64, 65, 66, 67, 69, 70

Protecția plantelor 57, 61, 82, 84, 87, 88, 91, 104, 164

Protecția solului 43, 45, 46, 47,

Protecția subsolului 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55

Protecția zonelor naturale 153

- R**egn animal 3, 75
 Regn vegetal 62, 63
 Resurse cinegetice 76, 78, 80
 Resurse energetice 54
 Resurse forestiere 64
 Resurse funciare 35, 36,
 Resurse minerale 49, 94, 160
 Resurse naturale 49, 66, 94, 96
 Rezervație 81, 83, 86, 92, 93, 153
 Rezervație naturală 81, 83, 87, 88, 92
 Rezervație științifică 81, 93
- S**alubritate 139
 Sanitație 12
 Secetă 148
 Securitate biologică 95, 99, 101
 Securitate ecologică 95, 97, 99
 Securitate nucleară 165, 166
 Securitate 19, 48, 123, 125
 Securitatea radiologică 117, 165, 166
 Sol 26, 36, 43, 44, 45, 46, 47
 Spații verzi 140, 141, 142
- Strategie 9, 12,
 Substanțe chimice 127, 131, 132, 133, 136
 Substanțe minerale 51
 Surse de poluare 34
- T**eren 37, 39, 42, 44, 137, 150, 151
 Teren aferent 42
 Teren agricol 39
 Teren degradat 44, 137, 150
 Teren industrial 151
- U**rbanism 140, 141, 142, 143, 151, 152
 Utilizarea apelor 15
 Utilizarea subsolului 50, 51, 52,
- V**ânătoare 78
 Vegetație forestieră 64, 66, 69, 70
- Z**onă de protecție 154
 Zonă naturală 153
 Zonă umedă 58
 Zootehnie 72

